د کان کیندني تړون

د افغانستان اسلامي امارت

او

د ساحـــــل شرق میانه لوجستیکي او استخــــــــــراجــــــي شـــــرکت

ترمنځ

د هرات ولایت د غـــــــوریان ولسوالی د اوسپنې پروژې دوهم بلاک په اړه

نېټه: ۱۰-۰٦-۱۴۰۲ هـ.ش | ۱٦-۰۲-۱۴۴۵هـ.ق

ليکلړ

جزئيات.... 1

مقدمه...... 1

منل شوي اصطلاحات 2

1 تعريفونه 2

2 د نافذه قوانينو ارجحيت؛ ظرفيت او اداره 8

لومړی برخه: د تړون موده او د جوازونو ورکول 8

3 د تړون موده ...... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

د تړون ثبت او خپرول 8

4 د اکتشافي جواز ورکول 9

د اکتشافي جواز د حسن اجراء لپاره ضمانت 9

مقدم شرايط 9

د اکتشافي جواز ورکړه 9

5 د استخراج د جواز ورکړه 10

د لومړيتوب حق 10

د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت 10

6 د جواز ساحه 11

د اکتشاف جواز 11

دويمه برخه: د پلانونو تسليمول او منظوري 12

7 عمومي پلانونه 12

وړانديز شوي پلانونه 12

منظور شوي اړين پلانونه 12

منظور شويو پلانونو ته عامه لاسرسی 12

د داخلي امنيت پلان 12

8 د پلانونو منظوري 12

د منظوروونکي مرجع له خوا د تعديلاتو غوښتنه 13

9 د منظور شويو پلانونو تعديلول 13

د منظور شوي پلان تعديل 13

هغه تعديلات چې منظوروونکي مقام يې غوښتنه کوي 14

10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق 14

مجاز فعاليتونه 14

د نمونو راټولولو د مالکيت حق 14

11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق 14

مجاز فعاليتونه 14

د منرالونو د مالکيت حق 14

څلورمه برخه: د جواز شرطونه 15

12	د اکتشافي جواز شرطونه	15
	شرطونه	15
	د اکتشاف د منظور شوي پروګرام تعدیل	15
13	د اکتشافي جواز شرطونه	15
	شرطونه:	15
پنځمه برخه: مالي موضوعات		15
14	د ځمکې د سطحې کرایه	15
15	فیسونه	16
16	حق الامتیاز (رویالټي)	16
د حق الامتیاز مکلفیتونه		16
	د خپلواک کارپوه لګښتونه	16
17	مالیات	17
	مالیات په عمومي دول	17
	د مالیاتي فورمونو ترتیب او تسلیمول	17
18	ګمرکي محصولات	18
19	امارت ته تادیات	18
	د تادیاتو بڼه	18
	کسر	18
20	د بهرني پولي واحد (کرنسي) تادیه او موجودیت	19
	بانکي حسابونه	19
	د بهرنیو اسعارو تبادله	19
	واردات او د پیسو حواله	19
21	مالي راپور ورکونه او محاسبه	19
	مالي راپور ورکونه	19
22	ځانګړي شرایط	20
23	د منرالي فعالیتونو عمومي ګرندود	20
25	بیمه (تکافل)	20
26	چاپېریال ساتنه	21
	عمومي مکلفیتونه	21
27	کارګران	21
28	روغتیا او خوندیتوب	21
	عمومي مکلفیتونه	21
	د روغتیا او خوندیتوب پلان رعایت	21
29	داخلي امنیت	21
30	د سیمه ییزو ګټي او د ټولني د پراختیا پلان	24

31 عامه کارونه 24

32 د زېربنا جوړول 24

عمومي مکلفيتونه 24

33 لرغوني او فرهنګي آثار 25

عمومي مکلفيتونه 25

د وزارت له لوري رد يا منظوري 25

34 د محصول خرڅلاو او صادرات 26

بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي ډول 26

د محصولاتو پلور 26

35 راپور ورکونه 27

36 د اسنادو ساتل 28

37 تفتيش 28

اتمه برخه: اقرار او ضمانتونه 29

38 د ترون لرونکي اقرار او ضمانتونه 29

39 د امارت اقرار او تضمينونه 31

نهمه برخه: مالي داد، متابعت او اجراآت 32

40 له لاربښوونو څخه متابعت 32

41 د اجرا ضمانتونه 33

د اجراء ضمانت شرايط 33

د حسن اجرا ضمانت په اړه پرېکړه 33

د اجرا ضمانت بېرته سپارل 33

42 د چاپېريال ساتني ضمانتونه 33

د چاپېريال ساتني تضمين شرايط 33

د چاپېريال پر تضمين بياکتنه 33

د چاپېريال ساتني د تضمين په اړه اجراآت 34

د چاپېريال ساتني تضمين بېرته سپارل 34

43 غرامت 34

د ترون لرونکي غرامت 34

د امارت غرامت 34

د غرامتونو کټه 34

44 د مسئوليت حدود 34

تقصير او فسخ 34

د تقصير موارد 34

د ترون فسخه کول 36

45 د ترون د فسخې آثار 36

د جوازونو لغوه کول 36

د ترون د فسخي نور آثار 36
46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف يا لغوه کېدو آثار 36
د منرالي فعالیتونو پای ته رسول 36
له ساحې څخه د استازو ایستل 36
د وسایلو او زېربنا لېږدول 37
د نیمګړو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول 37
د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی 37
د اجراء د تضمین او د چاپېریال ساتنې تضمین مستردول 37
47 ګډې حل لارې 38
لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې 38
48 فرعي قرارداد 38
49 د مدیریت بدلون 39
د ارتیا ور منظورې 39
د هغه جواز خندول چې منظورې ته په تمه دی 39
50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه 39
د امارت له خوا لېږد 39
د ترون لرونکي له‌خوا لېږد 39
د تضمین ګټه 40
یوولسمه برخه: عمومي حکمونه 40
51 د امارت له خوا داد 40
منظوری 40
د امارت له‌خوا د خنډونو نه جوړول او نه تبعیض 40
بهرني کارګر 40
د ترون لرونکي د شتمنیو مصادره 41
د ترون لرونکي په ګټه د ځمکې استملاک 41
52 ثبات 42
استثناءآت 42
53 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور) 43
غیر مترقبه پېښې 43
د غیر مترقبه پېښو اغېزې 43
د غیر مترقبه حالاتو په اړه خبرتیا 44
د اغېزو راکمولو مکلفیت 44
هغه پېښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل ور نه دي 44
لګښت 44
د غیرمترقبه پېښو پای 44
د غیر مترقبه پېښو د دوام له امله د ترون فسخ کول 45

54 د اختلافونو حل 45
د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل مرکز (ACDR) 45
55 محرمانه معلومات 46
56 خبرتیاوې 47
د خبرتیا استول 47
د اړیکې د جزئیاتو بدلون 47
57 متفرقه حکمونه 48
معافیتونه 49
د خسارې د جبران تداوم 49
لومړی جدول: اکتشافي جواز 51
لومړی برخه: مقدم شرطونه 51
دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 51
دریمه برخه: د جواز ساحه 52
دویم جدول: استخراجي جواز 53
لومړی برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 53
دریم جدول: زېربنا او عامه کارونه 54
لومړی برخه: زېربنا 54
دویمه برخه: عامه کارونه 54
څلورم جدول: ځانګړي شرایط 54
اجراء: 55
لومړی شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پروګرام 57

جزئیات
نېټه: ( )
لوري:

تړون ورکوونکی:

نوم د افغانستان اسلامي امارت، د کانونو او پترولیم وزارت
پته [د مکروریان ځلورلارې کابل]
برېښنالیک [lsmmd@momp.gov.af]

تړون لرونکی:

نوم **[د ساحـــل شرق میانه لوجیستیکي او استخراجـــي شرکت]**
پته [شیرپور کابل، افغانستان]
برېښنالیک [mining.programmanager@smelogistic.com]

مقدمه

الف د کانونو او پترولیم وزارت لهخوا د داوطلبی د پروسې له ترسره کولو وروسته، تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه په لاندې ډول ترسره شوې ده:

(لومړی) دغه پروژه د افغانستان اسلامي امارت زعیم عالیقدر امیرالمومنین حفظه الله تعالی (۶۵۱) ګڼې او (۱۴۰۲/۰۵/۳۰) نېټې حکم له مخې منظور شوې ده.

(دوهم) دغه پروژه د افغانستان اسلامي امارت د اقتصادي کمیسیون د ۱۴۰۲ هجري لمریز کال د زمري میاشتې ۱۶مې نېټې پرېکړې په اساس تصویب شوې ده.

ب دا تړون د کان کیندنې تړون لرونکي ته د اکتشاف د جواز او د ګټې اخیستنې جواز د لومړیتوب حق ورکوي.

ج دغه تړون د دواړه لوریو د لاسلیک سره سم د ثبت او نشر څخه وروسته د اجرا پړاو ته داخلیږي او وزارت یې د امارت د استازي په توګه مدیریت کوي.

د دا تړون د عامه ګټو په موخه لاسلیک شوی او وزارت یې د څېړیدو حق لري.

منل شوي اصطلاحات

1 **تعریفونه**

1.1 په دغه تړون کې کارول شوي اصطلاحات لاندې معناوې لري:

د محاسبې معیارونه: د نړیوال مالي راپور ورکوني سیستم (IFRS) معیارونه او اصول.

عمل: د یوې کړنې، شخړې، دعوا، غوښتنې، خبرنې، پوښتنې، قانوني تعقیب، حقوقي دعوا، منځګړیتوب یا د شخړې حل.

زیانمن لوری: د دې اصطلاح معنی په53.3 فقره کې شرح شوې ده؛

افغانی: د افغانستان رسمي پولي واحد.

تصدي: د عامه ساتنې تصدي یا بله بدیله اداره چې د کورنیو چارو وزارت له خوا تاسیس شوې او په افغانستان کې د پلي کېدونکو پروژو لپاره داخلي امنیت تامینوي.

نافذه قوانین: په اړونده برخه کې د تصویب شوو قوانینو په معنا دی، او د شک د مخنیوي لپاره لاندې قوانین یې شاملېږي:

د کانونو قانون، مقررات، لارښوونې، د استملاک قانون، د ګمرکاتو قانون، د چاپېریال ساتنې قانون، پر عایداتو د مالیاتو قانون، د کار قانون، د خصوصي پانګونې قانون؛ او په دې برخه کې د تطبیق وړ نور نافذه تقنیني سندونه.

منظوري: د نافذه قوانینو له حکم سره سم له یوه با صلاحیته مقام څخه د تائید، رضایت، صلاحیت، ثبت، تصدیق ، جواز، یا معافیت ترلاسه کول.

د منظوری باصلاحیته مرجع:

(الف) د چاپېریال ساتنې د مدیریت د پلان په برخه کې، د چاپېریال ساتنې ملي اداره (NEPA)

(ب) د ټولنې د پراختیا د پلان، د روغتیا او خوندیتوب پلان او یا د سیمه ایزو ګټو د پلان په برخه کې وزارت.

د ټولنې د پراختیا منظور شوی پلان: هغه پلان چې د ټولنې د پراختیا په هدف د تړون لرونکي لخوا وزارت ته وړاندې شوی او د وزارت لخوا منظور شوی دی.

منظور شوي سندونه: د ټولنې د پراختیا، کورنی امنیت، چاپېریال ساتنې د مدیریت، اکتشاف، روغتیا او خوندیتوب، د سیمه ایزو ګټو منظور شوي پلانونه او یا د کان کیندنې منظور شوی پروپوزل؛

د داخلي امنیت منظور شوی پلان: د داخلی امنیت پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان: د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان چې د چاپېریال ساتنې ملي ادارې له خوا منظور شوی وي.

د اکتشاف منظور شوی پروګرام: د اکتشاف هغه پلان چې د دې تړون په ۱ ضمیمه کې تشریح شوی.

د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان: د روغتیا او خوندیتوب پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د سیمه ییزو ګټو منظور شوی پلان: د سیمه ییزو ګټو پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د کان کیندنې منظور شوی پروپوزل: د کان کیندنې هغه پروپوزل چې د اقتصادي کمېسیون له خوا منظور شوی وي.

منظور شوی پلان:

(الف) د اکتشافي جواز په صورت کې، د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان یا د محلي ګټې منظور شوی پلان؛ یا

(ب) د استخراجي جواز په صورت کې، د ټولنیزې پراختیا منظور شوی پلان، د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان یا د محلي ګټې منظور شوی پلان .

با صلاحیته مرجع: یعنې هر امارتي، نیمه امارتي، اداري، مالي یا قضایي ارګان، څانګه، کمیسیون، مقام، محکمه، اداره یا بل هر هغه بنسټ، او د شک د مخنیوي لپاره، خپله وزارت هم په کې شاملېږي.

د داوطلبی اسناد: ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي لخوا د داوطلبی د پروسې په جریان کې وزارت ته سپارل شوي، چې لاندې اسناد هم پکې شامل دي:

(الف) د اهلیت د ابتدایي ارزونې پوښتنپاڼه (PQQ)؛

(ب) د داوطلبی پروپوزل (چې د شک د مخنیوي لپاره، د اهلیت او موافقت اظهارلیک او د ورتیا اظهارلیک هم پکې شاملیږي)؛

الف د تړون لرونکي لاندې پیشنهادي پلانونه:

(1) د اکتشاف پروګرام؛

(2) د چاپیریال ساتنې د مدیریت پلان؛

(3) د سیمه ییزو ګټو پلان؛

(4) د روغتیا او خوندیتوب پلان؛

(5) د داخلي امنیت پلان؛

(6) استخراجي پلان؛

(7) د ټولنیزو خدمتونو پلان؛ او

(8) د پروسس پلان.

(ب) د داوطلبی پروسې په جریان کې د تړون لرونکي لخوا چمتو شوي نور معلومات (مهمه نه ده چې دغه ډول معلومات وزارت غوښتي وي یا نه)؛

د داوطلبی پروسه: هغه پروسه ده چې د دې تړون د مقدمې په سر کې ورته اشاره شوې ده.

مرکزي بانک: د افغانستان بانک.

تړون: د کان کیندنې همدا تړون.

تړون لرونکی: [ساحل شـــرق میانه لوجستیکي او استخراجـــي شرکت]؛

د تړون لرونکي تضمینونه: د دغه تړون د ۳۷٫۱ ماده کې ذکر شوي نیابت او تضمینونه.

د تړون موده: هغه موده چې په ۳٫۲ فقره کې شرحه شوې ده.

مقدم شرایط: هغه شرطونه چې د دې تړون د (۱) جدول په لومړۍ برخه کې شرحه شوي دي.

محرم معلومات: لاندې معلومات چې د افشا کوونکي اړخ یا د هغه د استازو له لوري ترلاسه کوونکي یا د هغه استازو ته، که په هره بڼه وي، افشا کړي:

(أ) هغه معلومات چې د نافذه قوانینو له مخې محرم دي.

(ب) شخصي موضوعات، د کارکوونکو روغتیایي ریکارډونه، یا د کارکوونکو او نورو کسانو سندونه او معلومات، او نور موضوعات چې د اشخاصو محرمیت پهکې شامل وي.

(ت) د تجهیزاتو، د پروسې نوښتونو، امنیتي یا سوداګریزو رازونو په اړه محرم تخنیکي یا ملکیتي معلومات.

(ث) د حقوقي سلاکارانو د سلا مشورې په ګډون محرم حقوقي موضوعات؛

(ج) د کان کیندنې اړوند معلومات؛

(ح) د تړون لرونکي د معنوي مالکیت حق چې په پروژه پورې تړاو لري؛ یا

خو هغه معلومات نه پکي شاملېږي چې:

(خ) لاسته راوړونکی لوری ار وي چې د افغانستان نافذه قوانینو سره سم یې خپاره یا په عامه توګه وړاندي کړي؛

(د) چي د عامه شتمنیو برخه وي او یا یي یوه برخه وبلل شي، په دي شرط چي د دغه تړون د نقض کېدو او یا د افشا کوونکي لوري او یا د هغوی د استازو په امانت کي د خیانت لامل نه‌شي.

(ذ) چي ترلاسه کوونکی لوری ثابته کړي چي د معلوماتو افشا کولو پر مهال افشا کوونکی لوری خبر و (خو دا چي یاد معلومات د افشا کوونکي لوري یا د هغوی د استازو د امانت ساتلو د اصل د نقض له امله نه وي)؛ او یا دا

(ر) چي ترلاسه کوونکي لوري دا معلومات له افشا کوونکي لوري پرته له بلي سرچیني ترلاسه کړي وي او یاده سرچینه د معلوماتو د افشا صلاحیت ولري؛

د ګمرکاتو نافذه قوانین: د افغانستان اسلامي امارت د مالیي وزارت د ګمرکاتو قوانین.

افشاء کوونکی لوری: هغه لوری چي په مستقیمه توګه یا د خپلو استازو له لارې محرم معلومات افشا کوي.

امریکایي ډالر (USD): د امریکا د متحده ایالتونو رسمي پولي واحد.

د اجرا نېټه: هغه نېټه په کومه چي د کان کیندني تړون د ټولو لورو له خوا لاسلیک، ثبت او خپرېږي.

د پای نېټه: د مقدمو شرایطو سره په تړاو هغه نیټه چي د لومړي جدول په لومړی برخه کي د ذکر شوو مقدمو شرایطو برعکس نیټه بیانوي.

د تقصیر موارد: هغه موارد چي په۴۴ ماده کي بیان شوي دي.

د تبادلي نرخ: هغه نرخ چي په ټاکلي نېټه د راکړي ورکړي لپاره ټاکل شوي وي.

د ګټي اخیستني جواز: هغه جواز چي د کانونو نافذه قانون له حکم سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چي د جواز په ساحه کي د فعالیت اجازه ورکوي.

د اکتشاف جواز: هغه جواز چي د کانونونافذه قانون حکم سره سم د کان کیندني تړون لرونکي ته ورکول کېږي چي د جواز په ساحه کي د [اوسپنې]د اکتشاف اجازه ورکوي.

د استملاک مرجع: د دي اصطلاح معنا د استملاک په نافذه قانون کي شرح شوي ده.

مالي کال: دوولس میاشتنی دوره چي د هر هجري شمسي کال د حمل میاشتي لومړی نېټه پیل او د حوت میاشتي په ۲۹ نېټه پای ته رسېږي.

غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور): معنی یې په ۵۳٫۱ ماده کي بیان شوي ده.

د مالي راپور ورکوني نړیوال معیارونه چي د محاسبي د نړیوالو معیارونو د بورډ له خوا خپرېږي.

پر عایداتو د مالیاتو قانون: پرعایداتو د مالیاتو نافذه قانون

خپلواک کارپوه: معنی یي د کانونو نافذه مقررې په حکمونو کي تشریح شوي ده.

غیر مستقیم زیان: هر هغه غیر مستقیم زیان یا خساره او یا هم د خینو فعالیتونو په نتیجه کي رامنځته شوی زیان یا خساره که په هره بڼه پېښ شوی وي او لاندي ټکي په کي شاملېږي:

أ) د استفادې (پیشبیني شوي استفادي)، تولید، ګټي، عاید، کاروبار یا سیما زیان

ب) هغه زیان چي د سوداګریزې یا کاروباري اختلال له امله رامنځته شوی،

ولو که غیر مستقیم زیان د وراندوبیني وړ وي یا نه وي.

فکري مالکیت: د اختراع، د کاروني وړ موډل، د نشر حق (د راټلونکي نشر د حق په ګډون)، سوداګریز نښان، لوګو او د ډیزاین نښو، خدماتي نښو، سوداګریزو نومونو، برانډ نومونو، ډیزاینونو، سوداګریزو رازونو، د ډومین نومونو، د نړیوالي شبکي (world wide web) سره د نورو ترلو نومونو، انټرنېټي پتې، د حقونو په ګډون د فکري ماالکیت د حقونو په معنا دی چې د انفاذ له نېټې مخکي یا وروسته رامنځته کېږي او ټول غوښتنلیکونه او حقونه په کي شاملېږي چې د دې ډول فکري مالکیت د ثبتولو لپاره کارول کېږي.

د افلاس حالات: د تړون د یوه لوري په اړه له لاندي مواردو څخه د یو یا څو مواردو رامنځته کېدو ته وایي:

ج) دا د هر نافذه قانون د اهدافو لپاره دی ؛

(لومړی) چي پر وخت خپل پوروونه ادا نه شي کړای ؛ یا

(دویم) له افلاس سره مخ وي؛

د) ټول پوروونه یا د پورونو یوه برخه تادیه توقف، تعلیق یا د هغه د توقف کولو ګواښ وکړي؛

ه) د پور ورکوونکو د غونډي رابلل او دایرول؛

و) هر هغه عمل ترسره کول چي د افلاس سبب شي ؛

ز) کله چي د ملکیت د مصادري غوښتنلیک وراندي او یا یې په اړه حکم صادر شي ؛

ح) د یوې قانوني وجیبي په سرته رسولو کي پاتي راشي ؛

ط) د یو داسي ګام اخیستل چي په یوه ناسم وضعیت منتج شي ؛

ي) د یو داسي ګام اخیستل چي ترلاسه کوونکي، اخیستونکي او مدیر، رییس، د تصفیي مدیر یا موقتي د تصفیي مدیر د همدغه یا یې کومي بلي شتمنی لپاره ګومارل شوی وي، ورته کومه ګمارنه ترسره شي؛

ك) کله چي د ټولو یا یو شمېر پور ورکونکو د ګټو لپاره هر ډول تړون، جوړښت یا ترتیب ته داخل شي؛ یا

ل) نور هغه اعمال چي د قانون یا د صلاحیت په یوه محدوده کي پیښیږي چي د پورته توضیحاتو له یو مورد سره ورته وي یا ورته اغېزې ولري؛

د کار قانون: د کار نافذه قانون څخه عبارت دی؛

جواز: د کان د اکتشاف یا د کان د استخراج جواز (هر یو چي د استفادې وړ وي)

د جواز ساحه په لاندي معنا ده:

(الف) د اکتشافي جواز په اړه، هغه ځمکه چي وخت په وخت د اکتشافي جواز موضوع جوړوي؛ او

(ب) د استخراج د جواز په اړه، هغه ځمکه چي وخت په وخت د استخراج د جواز موضوع وي؛

د جواز د پای نېټه: د جواز په اړه له لاندي مواردو څخه هر هغه څه چي لومړی رامنځته شي:

أ) د جواز د وخت د ختمېدو نېټه؛

ب) له جواز څخه (یا یې یوې برخي څخه) د انصراف یا لاس اخیستو یا پرېښودو نېټه؛ او

ج) د کانونو قانون له مخي د جواز د لغوې نېټه؛

زیان: ټول زیانونه، خسارات، مصارف او لګښتونه؛

د کانونو نافذه قانون : د کانونو قانون چي کېدای شي وخت په وخت تعدیل شي؛

د کان کیندني معلومات: ټول هغه معلومات او اطلاعات چي په جوازونو پورې یا د جواز ساحه کي په کوم منرال پورې اړه ولري.

وزارت: د افغانستان د کانونو او پترولیم وزارت په معنا دی.

بل لوری: په لاندې معنا دی:

أ) که چېرې د کان کیندني ترون لرونکی زیانمن شوی لوری وي، نو امارت بل/مقابل لوری بلل کېږي؛ یا

ب) که چېرې امارت زیانمن شوی لوری وي، د کان کیندني ترون لرونکی بل لوری بلل کېږي؛

د خصوصي پانګونې قانون: د خصوصي پانګونې نافذه قانون

پروژه: په لوی مقیاس د کان کیندني پروژه ده چې له دې ترون سره سم د کان کیندني د ترون لرونکي له خوا د جواز په ساحه کې پلې کېږي.

پیشنهادي شوی پلان: د ترون لرونکي له لاندې پیشنهادي پلانونو څخه عبارت دی:

أ) د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان؛

ب) د محلي مفاد پلان؛

ج) د روغتیا او خوندیتوب پلان؛

د) د تولنیزې پراختیا پلان،

، او د شک د مخنیوي لپاره، د ۹ مې مادې پر اساس د یوه منظور شوي پلان هر ډول پیشنهادي بدیل پکې شاملېږي؛

عامه کارونه: هغه کارونه چې د دې ترون د دریم جدول په دوهمه برخه کې ذکر شوي دي؛

د کان کېدنې د صنعت واجد شرایط مالیه ورکوونکی: نسبت یې هغې اصطلاح ته کېږي چې پر عایداتو د مالیاتو په قانون کې تشریح شوې ده؛

ترلاسه کوونکی لوری: هغه لوری دی چې محرم معلومات (په مستقیم ډول او یا هم د خپلو استازو په وسیله تر لاسه کوي)؛

نافذه مقرره: د کانونو نافذه مقرره چې کېدای شي وخت پر وخت د تعدیل ور وي.

اړوند لوری: د یو حقوقي شخصیت په اړه هر هغه شخص ته ویل کېږي، چې د یوه یا څو منځګړو په وسیله عمده مالک وي، یا په دې حقوقي اداره کې په مستقیم او یا غیر مستقیم ډول د مشارکت عمده برخه لري؛

د یوه لوري استازی په لاندې معنا دی:

أ) له هغه لوري سره اړوند یو لوری؛ او

ب) آمر، رئیس، کارکوونکی، استازی، مفتش، مشاور، شریک، ګډ پانګوال، مشاور یا د هغه لوري قراردادي یا د هغه لوري اړوند لوری؛

اړینه بیمه (تکافل): د عامه مسؤلیت بیمه (تکافل) او هر هغه بیمه (تکافل) چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو لخوا اړینه بلل شوې وي؛

د بیا مېشتېدنې کمېټه: هغه کمېټه ده چې د استملاک په برخه کې د استملاک نافذه قانون سره سم جوړېږي؛

د بیا مېشتېدنې د پروژې د تطبیق پلان: معنا یې د بیا میشتیدنې د کمیټې لخوا د استملاک نافذه قانون سره سم د هغو اشخاصو د بیا میشتیدنې لپاره چمتو شوی پلان دی چې ځمکه یې په اجباري توګه استملاک شوې وي.

ځانګړي شرایط: معنا هغه خاص شرایط چې په څلورم جدول کې ذکر شوي دي؛

د امارت تضمینونه: هغه تضمینونه او ژمنې چې په ۳۸،۱ ماده کې روښانه شوي دي؛

د مالیاتو نافذه قوانین: د مالیاتو په اړه ټول نافذه قوانین (د ګمرکاتو نافذه قانون او پر عاید د مالیاتو نافذه قانون په ګډون)؛

دریم لوری: د کان کېندنې د قراردادي او یا هم د هغه اړوند لوري څخه پرته بل لوری؛

تضمین: د کان کیندني د قراردادي تضمین او یا هم د امارت تضمین ؛ او

تفسیر

1.2 د دغه تړون په تفسیر کې لاندې موارد شاملېږي، مګر دا چې محتویات یې بل ډول ایجاب وکړي:

1.2.1 عنوانونه یوازې د آسانتیا په خاطر ځای پر ځای کېږي او د دغه تړون د محتویاتو پر تشریح کوم اغېز نه لري؛

1.2.2 د شخص په اصطلاح کې هر فرد، شرکت، کمپنۍ، موسسه، حکومت، امارت یا د امارت اداره یا یوه ټولنه، اړونده مرجع، ګډه پانګونه، د مشارکت کنسرشیوم (ولو که بېل حقوقي شخصیتونه ولري او یا یې و نه لري) شاملېږي؛

1.2.3 که یوې کلیمې یا عبارت ته یوه مشخصه معنی ورکړل شوې وي، د دغه کلیمې یا عبارت راتلل د بحث په بله برخه کې، یا یې بله ګرامري بڼه ورته معنا لري؛

1.2.4 یوه کلیمه چې مفرد ښیي، د هغه کلیمې جمع هم ښیي او یوه کلیمه چې جمع ښیي، د همدغې کلیمې مفرد هم ښیي؛

1.2.5 هر جنسیت ته اشاره د هغه بل جنسیت هم ښیي؛

1.2.6 د 'شامل' یا 'شاملېږي' کلیمې ته مراجعه پرته له کوم محدودیت څخه تعبیر کېږي؛

1.2.7 د تړون یوه لوري، بند، جدول او یا ضمیمې ته اشاره، د دغه تړون یوه لوري، بند، جدول او یا هم ضمیمې ته اشاره ده؛

1.2.8 یوه لوري، یو سند یا هوکړه لیک ته (ددې تړون په شمول) په اشاره کې، د هغه لوري د کار اجرا کوونکي، مدیران، ځایناستي او مجاز استازی شاملېږي، په شمول د هر هغه کس چې تبدیل شوی وي؛

1.2.9 یوه سند یا هوکړه لیک ته اشاره (د دغه تړون په ګډون) هغه سند یا هوکړه لیک ښیي چې وخت پر وخت تعدیل شوی، نوی شوی، ضمیمه شوی او یا عوض شوی وي؛

1.2.10 جدولونه او ضمیمې د دغه تړون برخه جوړوي؛

1.2.11 په تضمینونو کې تناقض او یا هم د تړون نقض ته له اشارې څخه موخه هغه تضمینونه دي چې واقعي، بشپړ او یا صحیح نه وي، یا هم ګمراه کوونکي او خطا ایستونکي وي؛ او

1.2.12 د کان کېندنې د دغه تړون هېڅ حکم باید د بل لوري په زیان له دې کبله تعبیر نه شي، چې ګویا نوموړی طرف د دې تړون د مسودې د ترتیب یا په دې تړون کې د کوم حکم د درج کولو مسئولیت درلود.

کاري ورځې او د وخت محاسبې ته اشاره

1.3 په دغه تړون کې هدف په لاندې ډول دی، مګر دا چې محتویاتو کې په بل ډول روښانه شوې وي:

1.3.1 له ورځې څخه موخه د وخت هغه موده ده چې په نیمه شپه کې پیلېږي او ۲۴ ساعته وروسته پای ته رسېږي؛

1.3.2 د ورځې له وخت څخه موخه د کابل، افغانستان وخت دی؛

1.3.3 له کاري ورځې څخه موخه د اونۍ ټولې ورځې شاملېږي، پرته له جمعې او عمومي رخصتیو، په کومو کې چې بانکونه د عمومي کاروبارونو لپاره په کابل، افغانستان کې پرانیستي وي؛

1.3.4 له 'میاشتې' څخه موخه د هجري شمسي جنتری میاشت او له 'کال' څخه موخه هجري شمسي کال دی؛

1.3.5 که د یوه فعالیت یا یوې پیښې ورځ یا د وخت یوه موده له یوې ټاکلې نېټې یا ورځې څخه مشخصه شوې وي، دغه ورځ په محاسبه کې نه شمېرل کېږي؛ او

1.3.6 که د دغه تړون پر اساس د دغه تړون د کوم فعالیت د ترسره کېدو ورځ، کاري ورځ نه وي، نو ورځ راتلونکي کاري ورځ تفسیر کېږي او فعالیت باید په راتلونکي کاري ورځ ترسره شي.

غوره هڅې

1.4 د دغه تړون هر حکم یو ارخ د «غوره هڅې» په ترسره کولو مکلف کوي، ترڅو د یو کار له ترسره کولو یا د یو څه د ترسره کېدو په اړه داډ حاصل شي ، خو په لاندي برخو کي د مکلفیت د ایجاد سبب نه شي:

1.4.1 د کوم شخص پر وړاندي کوم قانوني عمل یا اقدام وکړي؛

1.4.2 په مطلق ډول مکلفیت وټاکل شي چي یو کار دي ترسره شي یا ترسره کېږي، یا یا

1.4.3 داسي یو لګښت تحمیل شي چي د شرایطو مطابق تر معقولي کچي لوړ وي .

2 د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره

ارجحیت

2.1 که چېري د لاندي نافذه قوانینو او اسنادو:

2.1.1 د دي تړون؛

2.1.2 د کانونو نافذه قانون؛

2.1.3 د هر جواز شرایط؛ او

2.1.4 نورو مصدقه اسنادو،

ترمنځ تناقض یا ټکر موجود وي، نو په دي صورت کي، پورتنیو اسنادو ته په ترتیب سره مراجعه کېږي.

ظرفیت او استازي اداره

2.2 وزیر دغه تړون د خپل اهلیت پر بنسټ د امارت په استازیتوب لاسلیک کوي.

2.3 د دي تړون لرونکی مني چي وزارت د امارت له خوا د استازي په توګه ټاکل شوی دی، تر څو د هغه په وسیله د امارت حقوق اعمال او د دغه تړون له مخي خپل مکلفیتونه ترسره کړي.

لومړی برخه: د تړون موده او د جوازونو ورکول

3

د تړون ثبت او خپرول

3.1 امارت مکلف دی چي د اړخونو له خوا د تړون تر لاسلیک وروسته به، وزارت په ۱۰ کاري ورځو کي:

3.1.1 د کانونو د نافذه قانون او مقرري سره سم به دغه تړون په رسمي دفتر کي ثبتوي؛ او

3.1.2 وزارت به د دغه تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکینو جزییات خپروي.

3.1.3 یو داسي لیکلی حکم به صادروي چي تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چي د تړون لومړی جدول په دریمه برخه کي مشخصه شوي ځمکي ته لاس رسی ومومي، خو تر هغه بریده چي نوموړي ځمکه د ۷,۱,۲ مادي د حکمونو مطابق د هر پیشنهادي پلان د نهایي کولو لپاره اړینه وي، مشروط پر دي چي تړون لرونکی به د جواز تر ورکړي پوري د ساحوي کار د اختلال اجازه نه لري.

3.1.4 **موده**

3.2 د دغه تړون اجرا د انفاذ له نېټي څخه پیلېږي او په لاندي مواردو کي چي هر یو یي لومړی واقع شو، پر اساس یي تړون پای ته رسېږي:

3.2.1 هغه نېټه چي پر اساس یي دغه تړون د ۴,۶او د ۴۶,۲ مادي د حکمونو مطابق پای ته رسېږي؛ او

3.2.2 هغه نېټه چي:

3.2.2.1 کله د دغه ترون طرفين په ليکلي ډول د ترون د پای ته رسولو په اړه هوکړې ته ورسيږي؛ او

3.2.2.2 د ترون پای ته رسېدل د اقتصادي کمېسيون له خوا منظور شي (د ترون دغه پای ته رسيدل د کان کېدني د تخنيکي کمېټې د وړانديز په تعقيب کېږي).

4 د اکتشافي جواز ورکول

د اکتشافي جواز د حسن اجراء لپاره ضمانت

4.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د ترون د اجرا تر نېټې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جريان کې په اکتشافي پروګرام کې د شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي. (دا په هغه صورت کې چې د اجرا ضمانت د ترون د اجرا تر نېټې مخکې وزارت ته نه وي وړاندې شوی.)

4.2 ترون لرونکی منې چې وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راتلل، د تقصير يو مورد ګڼل کېږي.

مقدم شرايط

4.3 مقدم شرطونه يوازې د امارت د منفعت لپاره دي او کېدای شي چې د يوې ليکلي خبرتيا له لارې د ترون لرونکي لپاره معاف کړل شي.

4.4 هر لوری بايد خپلې پوره هڅې وکاروي ترڅو د مقدمو شرطونو پلي کيدل د اجرا له نيټې وروسته يا د اختتام تاريخ مخکې په ډاډمن ډول ترسره شي.

4.5 يو لوری بايد سملاسي:

4.5.1 د ترون هر لوری بايد ژر تر ژره يو بل ته د مقدمو شرطونو د پلي کېدو يا نه پلي کېدو په اړه په ليکلي بڼه خبر ورکړي.

4.5.2 د قرارداد نورو لوريو ته مرستندويه اسنادونه او لاسوندونه چمتو کول لازمي دي تر څو وکتل شي چې مقدم شرطونه پلي شوي او يا هم د پلي کېدو وړ نه دي.

4.6 د ترون هر لوری کولای شي چې د ۴,۷ مادې پر بنسټ د ترون بل لوري ته د ليکلي خبرتيا په لېږلو سره ترون په لاندې مواردو کې فسخ کړي:

4.6.1 کله چې يو مقدم شرط پوره نه شي او د ۴,۳ مادې پر اساس نوموړی مقدم شرط د ۳۵ کاري ورځو په جريان کې معاف شوی نه وي،

4.6.2 کله چې يو لوری د يو مقدم شرط له پوره کېدو څخه راضي نه وي يا هم نوموړی شرط د ۴,۳ مادې پر اساس د ترون د پای نېټې سره سم يا تر هغه مخکې معاف شوی نه وي.

4.7 امارت نه شي کولی چې د ۴,۶ بند پر بنسټ دغه ترون فسخ کړي، مګر دا چې:

4.7.1 امارت د ۴,۴ او ۴,۵ بندونو پر اساس يې خپل مکلفيتونه ترسره کړي وي؛ او

4.7.2 د فسخ پېشنهاد د اقتصادي کمېسيون له خوا منظور شي (د کانونو د تخنيکي کميټې له سپارښتنې وروسته).

4.8 که چېرې دا ترون د ۴,۶ بند پر بنسټ فسخ کړای شي، نو ۴۷ ماده د پلي کيدو وړ ګرځي.

د اکتشافي جواز ورکړه

4.9 امارت مکلف دی چې څومره ژر ممکنه وي ترون لرونکي ته د اکتشاف جواز د ۱۵ کاري ورځو په جريان کې چې د لاندې نېټې څخه محاسبه کېږي، ورکړي:

4.9.1 د انفاذ نېټه

4.9.2 هغه نېټه چې د ترون لرونکی د ۴,۱ مادې پر اساس وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړی وي؛ او

Islamic Emirate of Afghanistan
14

4.9.3 هغه نیته چې کله هر یو مقدم شرط پوره یا هم د ۴,۳ مادې پر اساس معاف شوی وي؛ .،

4.10 امارت ژمنه کوي چې وزارت به د اکتشاف د جواز تر صدور وروسته د ۱۰ کاري ورځو په بهیر کې لاندې چارې سرته رسوي:

4.10.1 د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د اکتشاف جواز به په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او

4.10.2 د کانونو نافذه قانون او مقررې پر اساس به د اکتشاف جواز یوه کاپي خپروي.

5 د استخراج د جواز ورکړه

د لومړیتوب حق

5.1 د تړون د مودې په جریان کې، تړون لرونکی د اکتشافي جواز د ساحې د ټولې یا یوې برخې لپاره د استخراج د یو یا څو جوازونو د ترلاسه کولو په برخه کې د لومړیتوب حق درلودلای شي.

د استخراج جواز لپاره غوښتنه

5.2 تړون لرونکی کولای شي چې له اړینو اسنادو سره یو ځای د استخراج د جواز د ترلاسه کولو لپاره وزارت ته خپل غوښتنلیک وسپاري.

5.3 د شک د مخنیوي په خاطر، د چاپیریالي مدیریت پلان، د محلي ګټې پلان او د روغتیا او خوندیتوب پلان چې د ۵,۲ فقرې سره سم وړاندې شوی وي، بنایي چې په هماغه بڼه وي او یا هم بنایي عوض شوی وي؛ چې په دې صورت کې د چاپیریالي مدیریت منظور شوی پلان، د محلي ګټې منظور شوی پلان او د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان ګڼل کېږي.

د کان کیندنې پروپوزل منظوري

5.4 د ۵,۲ مادې سره سم د اړینو اسنادو له ترلاسه کولو وروسته، امارت ژمنه کوي چې وزارت او د کان کیندنې تخنیکي کمېټه خپل مکلفیتونه پر وخت ادا کوي او هغه مشخص زماني چوکاټ به په پام کې نیسي چې د اقتصادي کمېسیون لخوا په تصویب شویو لارښودونو کې مشخص شوی وي.

5.5 امارت ژمنه کوي چې وزارت به د لاندې مواردو په اړه تړون لرونکي ته ژر تر ژره لیکلی خبر ورکوي:

5.5.1 د اقتصادي کمېسیون له خوا د کان کیندنې د اړونده پروپوزل رد یا تائید؛ او

5.5.2 په هغه صورت کې چې د کان کیندنې پروپوزل تائید شي او د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د استخراج جواز تر صدور وروسته د کان کیندنې په پروپوزل کې د نویو شرایطو ځای پر ځای کول وړاندیز شي.

5.6 تړون لرونکی منې چې، د استخراج جواز به تر هغې نه ورکول کېږي، تر څو چې اقتصادي کمېسیون د کان کیندنې اړوند پروپوزل نه وي تصویب کړی او د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم اړین اسناد یې نه وي چمتو کړي.

د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت

5.7 تړون لرونکی مکلف دی چې د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت تر هغې خبرتیا وروسته د ۴۰ کاري ورځو په جریان کې وړاندې کړي، کله چې وزارت د ۵,۵ مادې سره سم د تړون لرونکي د کان کیندنې پرپوزل تایید کړي.

5.8 تړون لرونکی منې چې که چېرې نوموړی د ۵,۷ مادې پربنسټ وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راشي، نو دغه عمل د ۴۱,۱ مادې پر اساس د تقصیر یو مورد ګڼل کېږي.

د استخراج جواز ورکول

5.9 د ۵,۱۰ مادې پر اساس، امارت ژمنه کوي چې وزارت به د استخراج جواز چې ترون لرونکي د ۵,۲ مادې پر اساس د هغه غوښتنه کړې ده، څومره چې ژر شوني وي، د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې د لاندې شرایطو له پوره کېدو وروسته ترون لرونکي ته ورکوي:

5.9.1 له هغې نېټې وروسته کله چې اقتصادي کمېسیون د ۵,۲ مادې سره سم استخراجي پروپوزل تایید کړي او د استخراجي پروپوزل په اړه شرایط مشخص کړي، او

5.9.2 له هغې نېټې وروسته کله چې ترون لرونکی د ۵,۷ مادې سره سم وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي.

5.10 د ۵,۹ مادې سربېره، ترون لرونکی مني چې، وزارت تر هغې ترون لرونکي ته د استخراج جواز نه ورکوي، مګر دا چې وزارت رضایت او ډاډ حاصل کړي چې ترون لرونکي د دې ترون او د کانونو نافذه قانون او مقرري ټول مفادات رعایت کړي دي.

5.11 امارت ژمنه کوي چې د استخراج جواز تر صدور وروسته به وزارت د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې لاندې کارونه ترسره کوي:

5.11.1 د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم په رسمي دفتر کې د استخراجي جواز ثبتول؛ او د استخراجي جواز د یوه کاپي خپرول.

6 د جواز ساحه

د اکتشاف جواز

6.1 ترون لرونکی مني چې د اکتشاف جواز له ترلاسه کولو وروسته، نوموړی جواز ترون لرونکي ته اجازه ورکوي تر څو په ۱۰,۱ ماده کې درج شوي فعالیتونه د جواز په ساحه کې اجرا کړي، خو لاندې ساحه پکې نه شاملېږي:

6.1.1 هغه ساحه چې، د کانونو نافذه قانون له مخې ترون لرونکي ترې وخت پر وخت انصراف کړی وي؛ او

6.1.2 هغه ساحه چې د ۶,۲,۲ مادې مطابق د اکتشاف جواز یې لغوه شوی وي.

6.2 ترون لرونکی دا مني چې، د جواز د ټولې یا یوې برخه ساحې په اړه چې په ۶,۱ ماده کې ورته اشاره شوې، د اکتشاف جواز به:

6.2.1 د هغې ساحې په اړه د تطبیق وړ وي، چې د استخراجي جواز په ساحه کې نه راځي؛ او جواز د هغې ساحې په اړه چې د ګټې اخیستنې د جواز تابع نه ده؛ د اعتبار وړ وي؛ او

6.2.2 د جواز د هغې برخې ساحې په اړه چې د استخراجي جواز تابع نه وي، فسخ شوی وي.

د استخراج جواز

6.3 ترون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، نوموړی جواز ترون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په ۱۱,۱ ماده کې ذکر شوي فعالیتونه د جواز ساحه کې ترسره کړي، خو هغه ساحې پکې نه شاملېږي چې ترون لرونکي د نافذه قانون له حکمونو سره سم ترې انصراف کړی وي.

6.4 ترون لرونکی مني چې، د استخراج جواز ساحه به تر هغې اندازې نه پراخېږي، کوم چې د استخراجي فعالیتونو لپاره په قانع کوونکي توګه اړینه بلل کېږي.

دویمه برخه: د پلانونو تسلیمول او منظوري

7 عمومي پلانونه

وړاندیز شوي پلانونه

7.1 ترون لرونکی دا مني چې:

7.1.1 ترون لرونکي ته د دغه ترون ورکړه د پیشنهادي پلانونو د هغو نسخو پر بنسټ ترسره شوی، چې د داوطلبی اسناد هم یکي شامل دي ؛ او

7.1.2 د پیشنهادي پلانونو هغه نسخې چې د منظوری لپاره وړاندې شوې دي، باید د پیشنهادي پلانونو هغو نسخو سره ورته وي چې د داوطلبی اسناد پکې شامل دي او یوازې په هغه بڼه د بیاکتنې تابع دي چې د اړینو تعدیلاتو مستلزم وي او د تاییدوونکي یا باصلاحیته مرجع نظریات په پام کې ونیسي.

منظور شوي اړین پلانونه

7.2 ترون لرونکی مني چې د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز د یو شرط په توګه په ساحه کې د کیندنې د کار تر پیل مخکې، باید د هر پیشنهادي پلان لپاره له اړونده صلاحیت لرونکي مرجع څخه منظوري ترلاسه کړي (البته دا په هغه صورت کې چې د اکتشافي یا استخراجي جواز تر صدور مخکې، پلان د باصلاحیته مرجع له خوا نه وي منظور شوی.)

منظور شویو پلانونو ته عامه لاسرسی

7.3 ترون لرونکی مني چې منظور شوي پلانونه به د کانونو نافذه قانون سره سم د عامه لاسرسي وړ وي.

د داخلي امنیت پلان

7.4 د شک د مخنیوي لپاره:

7.4.1 دویمه برخه د داخلي امنیت د پلان په اړه د تطبیق وړ نه ده؛ او

7.4.2 د داخلي امنیت د پلان منظوري او یا هم د داخلي امنیت په منظور شوي پلان کې تغیرات د ۲۸مې مادې پر اساس تنظیمیږي.

8 د پلانونو منظوري

د باصلاحیته مرجع له خوا ارزونه او منظوري

8.1 که چیرې:

8.1.1 د اکتشافي جواز په صورت کې، د داوطلبی پروسې په جریان کې د ترون لرونکي لخوا وړاندې شوی پلان د انفاذ له نیټې څخه مخکې د اړونده با صلاحیته مرجع لخوا منظور شوی نه وي؛ یا

8.1.2 د استخراجي جواز په صورت کې، د استخراج وړاندې شوی پلان چې د ترون لرونکي له خوا د کانونو نافذه قانون پر اساس وړاندې شوی وي او د استخراجي جواز تر ورکړې مخکې د اړونده باصلاحیته مرجع له لوري نه وي منظور شوی،

امارت ژمنه کوي چې د انفاذ یا د استخراجي جواز تر ورکړې وروسته تر کوم حده چې عملي وي لاندې اقدامات ترسره کوي:

8.1.3 اړونده باصلاحیته مرجع د کانونو نافذه قانون او مقررې له مخې د پیشنهادي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او.

8.1.4 که چیرې منظوروونکې مرجع:

8.1.4.1 د کانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندې شوی پلان منظور کړي، نو نوموړې مرجع باید تړون لړونکي ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي (له هغو شرایطو سره یو ځای چې د پلان د منظورۍ لپاره وضع شوي وي.))؛ یا

8.1.4.2 د کانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندې شوی پلان تعدیل ته اړتیا لري او یا د نوموړي وړاندې شوي پلان په اړه خپل نظر وړاندې کوي، نو دغه منظوروونکي مرجع باید تړون لړونکي ته په لیکلي بڼه د پلان تعدیل او یا نظر څخه خبر کړي (البته که چېرې د تطبیق وړ وي).

د منظوروونکي مرجع له خوا د تعدیلاتو غوښتنه

8.2 که چېرې منظوروونکي مرجع د ۸,۱,۴,۲ مادې پر اساس تړون لړونکي ته خبرتیا لیږي، نو:

8.2.1 تړون لړونکی باید پر وړاندې شوي پلان بیا کتنه وکړي ترڅو اړین تعدیلات په پلان کې شامل کړي او هم هغه نظریات په پام کې ونیسي چې د تائیدوونکي مرجع له خوا وړاندې شوې دي؛

8.2.2 تړون لړونکي باید وړاندې شوی پلان (د ۸,۲,۱ مادې پر اساس د پلان د بیاکتل شوې نسخې په شمول) د هغه بیا کتنې په ګډون چې په ۸,۲,۱ بند کې اشاره ورته شوې) د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسلیم کړي؛

8.2.3 د ۸,۲,۲ مادې پر اساس، د وړاندې شوي پلان له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، امارت ژمنه کوي چې منظوروونکي مرجع به وړاندې شوی پلان بیا ارزوي او د ۸,۱,۳ او ۸.۱,۴ مادو د پړاونو مطابق به تړون لړونکي ته خبر ورکوي؛ او

8.2.4 هغه پړاوونه چې په ۸,۲,۱ او ۸,۲,۳ مادو کې ورته اشاره شوې ، تر هغې به تکرارېږي ترڅو چې منظوروونکي مرجع د کانونو نافذه قانون پر اساس اړونده پلان منظور کړي. .

9 د منظور شويو پلانونو عوض کول

د داما پلان عوض کول

9.1 تړون لړونکی مکلف دی چې منظور شوی پلان نوی او بیا کتنه پرې وکړي او د کانونو نافذه قانون او مقررې د غوښتنې په صورت کې نوی وړاندې شوی پلان به د منظور شوي پلان پر ځای استفاده او وړاندې کړي.

9.2 تړون لړونکی مني چې نوموړی کولای شي چې له نافذه مقررې سره سم وزارت ته د پیشنهادي پلان په وړاندې کولو سره د یو منظوري شوي پلان د عوض کولو لپاره وړاندیز وکړي (ولو که په پلان کې دغه بدلونونه د ۹/۱ مادې له مخې یا هم په بل ډول اړین ګڼل شوې وي.)

د منظوروونکي مقام له خوا ارزونه او منظوري

9.3 امارت ژمنه کوي چې د ۹,۲ مادې پر اساس د وړاندې شوي پلان له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر عملي وي:

9.3.1 اړونده منظورونکي مقام باید وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه مقررې مطابق و ارزوي؛ او

9.3.2 که چېرې نوموړې منظوروونکي مقام:

9.3.2.1 وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه مقررې مطابق منظوروي، باید سملاسي تړون لړونکي ته د منظورۍ او د منظورۍ د نویو شرایطو د جزییاتو په اړه په لیکلي بڼه خبر ورکړي ؛ یا

9.3.2.2 که په وراندې شوي پلان کې د کانونو نافذه مقرري پر اساس تعدیلاتو ته اړتیا وي یا هم د یاد پلان په اړه نظر وراندې شوی وي، منظوروونکي مقام به د تعدیلاتو یا نظر په اړه ترون لرونکي ته سملاسي خبر ورکوي (البته که د تطبیق وړ وي.)

هغه تعدیلات چې منظوروونکي مقام یې غوښتنه کوي

9.4 که چېرې د یوې منظوروونکي مرجع له خوا د ۹،۳،۲،۲ مادې له مخې ترون لرونکي ته خبرتیا لېږل کېږي، نو په دې صورت کې به ۸،۲،۱ او ۸،۲،۴ مادې له لازمو تغیراتو سره د تطبیق وړ وي.

دریمه برخه: په جواز کې ژمنه شوي حقوق

10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

10.1 ترون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته د اکتشاف جواز ترون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د اکتشاف جواز، ددې ترون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د نمونو راټولولو د مالکیت حق

10.2 د ۱۰،۳ مادې په پام کې نیولو سره:

10.2.1 ترون لرونکی مکلف دی چې ټولې منرالي نمونې او برمه کاري (Core Drilling) د جیولوجیکي سروې لپاره چمتو کړي او همدارنګه د کانونو نافذه قانون له مخې د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف او فسخ څخه وروسته ټول اکتشافي معلومات وزارت ته سپاري؛ او .

10.2.2 د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف یا فسخ وروسته د ټولو منرالي نمونو، برمه کارۍ او هم د اکتشافي معلوماتو د مالکیت حق له ترون لرونکي څخه امارت ته انتقالېږي.

10.3 د دې ترون پر ۱۰،۲ مادې او د کانونو نافذه قانون سربېره:

10.3.1 ترون لرونکی اړ نه دی، چې د جیولوجیکي سروې لپاره د منرالونو نمونې، د برمه کارۍ یا اکتشاف معلومات چمتو کړي؛ او

10.3.2 امارت به د کانونو د نمونو، د برمه کارۍ یا اکتشافي معلوماتو د مالکیت ترلاسه کولو حق نه لري،

خو په دې شرط چې دا ډول منرالي نمونې، د برمه کارۍ معلومات یا اکتشافي معلومات د جواز د ساحې په یوې برخې پورې چې د استخراج د جواز په ورکولو کې لغوه کېږي، اړه ولري، لکه څرنګه چې ۶،۲،۲ ماده کې ورته اشاره شوې ده.

11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

11.1 ترون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، د استخراج جواز ترون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د استخراج جواز، ددې ترون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د منرالونو د مالکیت حق

11.2 د ۱۱،۴ مادې په رعایت، د منرالونو د نوعیت په تفکیک سره ټول هغه منرالونه چې د استخراج د جواز او د دې ترون د شرطونو مطابق را ایستل کېږي په هیواد دننه کې د بشپړ پروسس او د امارت د ونډې ورکولو څخه وروسته د دغه ترون مطابق د ترون لرونکي ملکیت ګڼل کېږي.

11.3 ترون لرونکی مکلف دی چې ټولې منرالي نمونې او برمه کاري د جیولوجیکي سروې لپاره چمتو کړي او همدارنګه د استخراجي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف او فسخ څخه وروسته ټول استخراجي معلومات وزارت ته وسپاري.

11.4 د استخراجي جواز د مودې تر پای ته رسېدو، انصراف يا فسخ وروسته، د ټولو منرالي نمونو او برمه کارۍ د مالکيت حق له تړون لرونکي څخه امارت ته انتقالېږي.

څلورمه برخه: د جواز شرطونه

12 د اکتشافي جواز شرطونه

شرطونه

12.1 تړون لرونکی د اکتشافي جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعايت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

12.1.1 د کانونو نافذه قانون؛

12.1.2 ددغه تړون د لومړي جدول په دويمه برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره هغه اضافي شرطونه چې تړون لرونکی يې بايد رعايت کړي.)؛ او

12.1.3 د کانونو د نافذه مقررې شرطونه

د اکتشاف د منظور شوي پروګرام تعديل

12.2 تړون لرونکی ښايي وزارت ته د اکتشاف د نوي تعديل شوي پيشنهادي پروګرام په وړاندې کولو سره په منظور شوي اکتشافي پروګرام کې د تعديل يا بدلون غوښتنه وکړي.

12.3 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، وزارت ښايي د کانونو د تخنيکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسيون تر منظورۍ مخکې د بدلون هغه غوښتنه چې د دې تړون د ۱۲,۲ مادې پر اساس ترسره شوې ده، تاييد يا رد کړي.

12.4 امارت ژمنه کوي چې وزارت به د وړانديز شوي بدلون د رد يا تاييد په اړه سملاسي تړون لرونکي ته په ليکلي بڼه خبر ورکوي.

د منظور شوي اکتشافي پروګرام څېړول

12.5 تړون لرونکی مني چې د منظور شوي اکتشافي پروګرام يوه کاپي د کانونو نافذه قانون د حکمونو مطابق د عامه لاسرسي وړ وي.

13 د ګټې اخيستنې جواز شرطونه

شرطونه

13.1 تړون لرونکی د ګټې اخيستنې جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعايت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

13.1.1 د کانونو نافذه قانون؛ او

13.1.2 د دغه تړون د دويم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره نور هغه اضافي شرطونه چې تړون لرونکی يې بايد رعايت کړي)، د کان کيندنې د اړوندو هغو شرايطو په ګډون چې د اقتصادي کمېسيون له لوري د جواز تر صدور وروسته وضع کېږي.

پنځمه برخه: مالي موضوعات

14 د ځمکې د سطحې کرايه

14.1 دې ته له پام پرته چې د ځمکې د ځمکې سطحې کرايه امارت، مالک او يا هم د جواز د ساحې د يوې برخې مستاجر ته تاديه کېږي، تړون لرونکی بايد د هر مالي کال په پيل کې امارت ته د ځمکې د سطحې کرايه په لاندې توګه تاديه کېږي:

14.1.1 د اکتشاف مرحلې په لومړۍ دوره کې ۳۷۵ افغانۍ في هکتار

14.1.2 د اکتشاف په دوهمه مرحله کې ۷۵۰ افغانۍ في هکتار

14.1.3 د اکتشاف په دریمه مرحله کې ۱۱۲۵ افغانۍ فی هکتار

14.1.4 د ګټې اخیستنې په مرحله کې ۱۸۷۵ افغانۍ فی هکتار

14.2 ترون لرونکی مني، که د جواز د ساحې د یوې برخې د ځمکې د سطحې د یوې برخې کرایه د ځمکې مالک یا مستاجر ته د تادیې وړ وي، اړوند مقدار به د ترون لرونکي په وسیله وزارت ته تادیه کېږي (څرنګه چې په ۱۴,۱ ماده کې ذکر شوي) او بیا به د وزارت له خوا د کانونو نافذه مقرري سره سم د ځمکې مالک ته سپارل کیږي.

15 فیسونه

15.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د نافذه مقررې سره سم وزارت ته ټول اړین فیسونه تادیه کړي.

16 حق الامتیاز (رویالټي)

د حق الامتیاز مکلفیتونه

16.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د استخراجي جواز مطابق له ترلاسه کړي د اوسپنې نهایي محصول (په هیواد دننه د بشپړ پروسس) څخه ۱۳٪ حق الامتیاز (رویالټي) امارت ته ورکړي. البته رویالټي د ناخالصه عایداتو څخه اخیستل کیږي.

د خپلواک کارپوه لګښتونه

16.2 ترون لرونکی مني چې:

16.2.1 له نافذه مقررې سره سم د خپلواک متخصص د ټولو فیسونو او لګښتونو د ورکړې مسئولیت لري؛

16.2.2 له نافذه مقررې سره سم وزارت ممکن دا غوښتنه وکړي چې:

16.2.2.1 ترون لرونکی د خپلواک کارپوه فیسونه او لګښتونه مستقیم هماغه خپلواک کارپوه ته ورکړي؛ یا

16.2.2.2 ترون لرونکی د خپلواک کارپوه ټول هغه فیسونه او لګښتونه چې د وزارت لخوا ورکړل شوي، د اړوندو رسیدونو د کاپي په ترلاسه کولو سره بېرته وزارت ته تادیه کړي.

16.3 که چېرې وزارت د نافذه مقررې سره سم یو خپلواک کارپوه استخدام کړي، نو:

16.3.1 وزارت کولای شي چې د خپلواک کارپوه تر استخدام وروسته د یوې لیکلي خبرتیا له لارې له ترون لرونکي څخه غوښتنه وکړي چې د خپلواک کارپوه د فیسونو او لګښتونو مجموعي مقدار پیسې وزارت ته تادیه کړي (څرنګه چې د خپلواک کارپوه د استخدام په شرایطو کې او یا هم په بل ډول د وزارت له خوا مشخص شوي وي)؛ او

16.3.2 که چېرې وزارت د ۱۶,۳,۱ مادې مطابق ترون لرونکي ته خبرتیا لیږي، نو:

16.3.2.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د خبرتیا له نېټې څخه وروسته د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې وزارت ته په خبرتیا کې تعین شوې مقدار پیسې ورکړي؛

16.3.2.2 د ترون لرونکي له خوا په ۱۶,۳,۲,۱ ماده کې د ذکر شویو مکلفیتونو رعایت ته په پام سره، تر هغې چې ترون لرونکی د ۱۶,۳,۲,۱ مادې پر اساس د خپلواک کارپوه فیسونه او لګښتونه تادیه کوي، وزارت مکلف دی چې د خپلواک کارپوه د استخدام د شرایطو پر اساس د یاد کارپوه ټول فیسونه او لګښتونه تادیه کړي؛ او

16.3.2.3 که چېرې د خپلواک کارپوه ټول فیسونه او لګښتونه:

16.3.2.3.1 د ۱۶,۳,۲,۱ مادې مطابق د ترون لرونکي لخوا له تادیه شوي مقدار څخه ډیر وي، نو ترون لرونکی د نافذه مقررې له مخې د دغو فیسونو او لګښتونو د پاتې برخې مبلغ د تادیې مسؤل دی؛ یا

16.3.2.3.2 که چېرې د ۱۶,۳,۲,۱ مادې مطابق د ترون لرونکي لخوا له تادیه شوي مقدار څخه کم وي، نو امارت ژمنه کوي چې وزارت به د خپلواک کارپوه د فیسونو او لګښتونو

د نهايي بيل له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر عملي وي. پاتې ياد مبلغ بېرته ترون لرونکي ته تاديه کوي.

17 ماليات

ماليات په عمومي ډول

17.1 د ۱۷,۲ مادې حکم ته په پام سره، ترون لرونکی او د هغه ټول استازي مکلف دي چې له نافذه قوانينو سره سم خپل ټول ماليات او محصولات تاديه کړي.

معافيتونه

17.2 د ترون اړخونه منې چې، د کانونو نافذه قانون سره سم ترون لرونکی له دې کبله د څمکې د ماليې پر ورکولو مکلف نه دی چې جواز لري.

د استخراجي صنايعو پر شرايط برابر ماليه ورکوونکی

17.3 ترون لرونکی د استخراجي جواز له ترلاسه کولو سره سم، د مالياتي نافذه قوانينو پر اساس د استخراجي صنايعو واجد شرايط ماليه ورکوونکی کڼل کېږي.

د مالياتي فورمونو ترتيب او تسليمول

17.4 ترون لرونکی مکلف دی چې خپله بيلانس پاڼه او د هر کال نور مالي راپورونه د مالياتو نافذه قانون او د محاسبې د معيارونو مطابق ترتيب کړي.

17.5 څومره ژر چې شوني وي، د ترون لرونکي له خوا د هر مالي کال لپاره د مالي راپورونو له چمتو کولو وروسته، چې دغه راپورونه بايد د راتلونکي مالي کال تر پيل وروسته تر ۳ مياشتو پورې د زياتي مودې لپاره و نه ځنډېږي، ترون لرونکی مکلف دی چې د خپلې پانګونې راپور وزارت ته وسپاري.

17.6 د هر کال مالي راپورونه بايد له لاندې اسنادو سره مل وي:

17.6.1 له ټولو دخيلو اړخونو سره د ترون لرونکي د ترسره شويو معاملو لېست، چې ټول مالي حسابونه پکې منعکس شوي وي او په هره معامله کې لاندې موضوعات په ګوته کړي:

17.6.1.1 دخيل لوري؛

17.6.1.2 د معاملې اندازه؛

17.6.1.3 د معاملې موضوع؛ او

17.6.1.4 دا چې آيا معامله د ترون لرونکي او د معاملې د مقابل لوري تر منځ د بيې د کوم ترون پر اساس رامنځته شوې ده که نه؛ او

17.6.2 يو تاييدي سند چې د ترون لرونکي د مالي مسئول (يا بل صلاحيت لرونکي مقام) په وسيله لاسليک شوی وي او دا تاييد کړي چې د نوموړي کال په جريان کې:

17.6.2.1 ترون لرونکي د دغه ترون او د مالياتو احکام رعايت کړي دي؛

17.6.2.2 د هغو توکو يا خدماتو په اړه چې د ترون لرونکي او د معاملې د يو اړخ ترمنځ د بيې د کوم ترون پر اساس پرې موافقه شوې وي. د هماغه کال په جريان کې د ترون لرونکي شوي تاديات د بيې د ترون د شرايطو پر اساس محاسبه شوي دي؛ او

17.6.2.3 هغه توکي يا خدمات چې د ترون لرونکي او د مقابل لوري تر منځ په معامله کې پلورل شوي يا چمتو شوي وي او دغه معامله د بيې د کوم ترون پر اساس نه وي ترسره شوي، په هماغه اړونده موده کې د يادو توکو يا خدماتو قيمتونه د مالياتو د حکمونو پر اساس محاسبه شوي وي.

17.7 ترون لرونکی مکلف دی چې د هغه او مقابل لوري ترمنځ د هري معاملي اسناد له ځان سره وساتي. کوم چې یاد اسناد باید د معاملي د بیې او د مالیاتو د قانون د رعایت په اړه شواهدو په توګه کار ورکړي.

موضعي مالیه

17.8 ترون لرونکی مکلف دی چې پر عایداتو د مالیاتو نافذه قانون او نور هغه نافذه تقنیني سندونه رعایت کړي چې ترون لرونکی د موضعي مالیې پر ورکړې او یا هم بل شخص ته (که هغه د افغانستان تبعه وي یا هم دلته مقیم وي) او نور هغه فزیکي اشخاص یا اداري، ترون لرونکی یا د هغه اړونده قراردادیان چې یاد اشخاص یې استخدام کړي وي؛ د تادیاتو په بدل کې د مالیاتو پر ورکړې مکلف ګرځوي.

18 ګمرکي محصولات

د ترون لرونکي حقونه

18.1 د دې ترون ۱۸ مادې ته په پام سره چې پربنسټ یې ترون لرونکی د خپلو تعهداتو په سرته رسولو باندې مکلف دی، ترون لرونکی او د هغه استازي کولای شي چې:

18.1.1 ټول هغه توکي، مواد، تېل او وسایل چې بنایي د منرالي فعالیتونو لپاره ورته اړتیا ولري، افغانستان ته وارد کړي، او

18.1.2 د ۳۳ مادې په رعایت سره، د اوسپنې د پروسس نهایي محصول صادر کړي.

د ترون لرونکي مکلفیتونه

18.2 ترون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره د توکو د وارداتو او صادراتو په برخه کې د ګمرکونو نافذه قانون رعایت کړي.

18.3 د ۱۸,۲ بند له محدودولو پرته، ترون لرونکی باید ګمرکي تعرفې، مالیات، خسارې او نور ورته لګښتونه چې د اړوند قانون په وسیله د توکو د صادراتو او وارداتو په برخه کې (د تولید په ګډون) وضع کیږي، تادیه کړي.

د امارت مکلفیتونه

18.4 د ترون لرونکي له خوا د دې ترون(د شک د مخنیوي لپاره د ترون د ۳۳ مادې په شمول) او د ټولو نافذه قوانینو او حکمونو په رعایت سره، امارت ژمنه کوي چې اړونده اداري د ترون لرونکي له خوا د وارداتو او صادراتو په برخه کې د اداري، تصفیه او تصدیق اړونده چارو د تسریع په برخه کې همکاري کوي.

19 امارت ته تادیات

د تادیاتو بڼه

19.1 د ترون لرونکي له خوا هر ډول تادیات چې د دې ترون، د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ امارت ته ترسره کیږي، ترون لرونکی مکلف دی چې دغه ډول تادیات په افغانیو د امارت واحد حساب ته وسپاري.

کسر

19.2 ترون لرونکی مکلف دی چې ددې ترون او د کانونو نافذه قانون او مقررې پر اساس خپل ټول تادیات امارت ته په داسې بڼه ترسره کړي چې له یاد مبلغ څخه په مالیاتو یا نورو مصارفو کې کسر نه کړي، مګر دا چې دغه ډول کسر کول د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ جواز ولري.

په تادیاتو کې پاتې راتلل

19.3 که چیرې ترون لرونکی پر خپل وخت د ځمکې د سطحې د کرایې، فیسونو، رویالټې یا نورو هغو مالي تعهداتو چې په ترون کې راغلي دي، په تادیه کولو کې پاتې راشي، نا تادیه شوی مبلغ پور بلل کیږي او ترون لرونکی امارت ته د هغه پر ورکړې مکلف دی.

معاوضه

19.4 امارت کولای شي د ځمکې د سطحې د کرایې، د فیس، رویالټي یا ددې تړون، د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ له بل مدرک څخه پاتې تادیات چې تړون لرونکي پر خپل وخت امارت ته نه وي تادیه کړي، په هغو پیسو کې معاوضه کړي چې امارت د دې تړون، پربنسټ تړون لرونکي ته یې پر ورکړې مکلف دی، خو په دې شرط چې د دې تړون د ۱۹,۵ مادې پربنسټ دغه معاوضه به پور نه ګڼل کېږي او د تړون لرونکي له خوا به د تادیې ور نه وي.

19.5 د شک د مخنیوي لپاره، هغه مقدار تادیات چې ددې تړون د ۱۹,۵ مادې پربنسټ د امارت له خوا معاوضه کېږي، پور نه ګڼل کېږي او د تړون لرونکي له خوا به د تادیې ور نه وي

20 د بهرني پولي واحد (کرنسي) تادیه او موجودیت

بانکي حسابونه

20.1 تړون لرونکی کولای شي بانکي حسابونه پرانیزي او په هغه کې پیسې وساتي:

20.1.1 د افغانستان په قلمرو کې په افغانی یا ډالرو؛ او

20.1.2 له افغانستان څخه بهر په بهرنی کرنسي.

د بهرنیو اسعارو تبادله

20.2 د دې تړون پربنسټ هر ډول تادیات باید پر ډالر یا افغانی وي.

20.3 که چېرې په تړون کې کوم تادیات پر ډالرو ښودل شوي وي، او پر افغانی ترسره کېږي، نو تادیه کېدونکې مقدار پیسې به د ورځې د تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

20.4 که چېرې په تړون کې کوم تادیات پر افغانی ښودل شوي وي او پر ډالرو ترسره کېږي، نو تادیه کېدونکې مقدار پیسې به د تادیاتو په ورځ د ورځې د تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

واردات او د پیسو حواله

20.5 د تبادلې په برخه کې د هر ډول عمومي کنټرولي اقداماتو په رعایت سره، چې په یوه محدوده زماني موده کې په ناپیلې توګه د بیرني مالي حالت په صورت کې وضع کېږي:

20.5.1 تړون لرونکی ممکن:

20.5.1.1 پیسې ترلاسه کړي، و یې ساتي، تبادله یې کړي هغه په داسې بڼه مصرف کړي چې څنګه یې اختیار لري او

20.5.1.2 د ۲۰,۵,۱,۱ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی بنایي په آزاد ډول:

20.5.1.2.1 د پروژې د ترسره کولو لپاره ټولې اړینې پیسې افغانستان ته وارد کړي ؛ او

20.5.1.2.2 له افغانستان څخه بهر پیسې حواله کړي، افغانستان ته یې حواله کړي او یا ټولې مصرف کړي (د ټولو عوایدو په شمول چې په افغانستان کې یې له پلور، تبادلې او د محصولاتو د صادرولو څخه ترلاسه شوي)؛ او

20.5.2 ټولې حوالې او تادیات چې د تړون لرونکي له خوا له هېواد څخه بهر او له بهر څخه هېواد ته ترسره کېږي، له هر ډول مستقیمو او غیر مستقیمو جریمو یا محدودیتونو څخه آزاد وي.

21 مالي راپور ورکونه او محاسبه

مالي راپور ورکونه

21.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د مالي راپور ورکونې او تصدیق هغه شرایط چې د نافذه قوانینو پر اساس په افغانستان کې پر بهرنیو شرکتونو د تطبیق ور دي، رعایت کړي.

محاسبه

21.2 د دغه تړون پر اساس، د تړون لرونکي ټول محاسبات باید پر افغانیو باندې ثبت شي.

شپږمه برخه: نور حقوق او مکلفیتونه

22. د منرالي فعالیتونو عمومي کړندود

22.1 تړون لرونکی مکلف دی چې، ټول منرالي فعالیتونه په پوره دقت سره ترسره کړي (همدارنګه د شک د مخنیوي لپاره، تړون لرونکی مکلف دی چې د غوره هڅو په کارونې سره د امارت هر ډول ملکیت یا هم د جواز په ساحه کې د دریم شخص هر ډول ملکیت ته له زیان رسولو څخه ډډه وکړي).

23. ضمني منرالونه

23.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په جواز کې له مشخص شوي اصلي منرال پرته که د جواز په ساحه کې کوم بل ضمني منرال پیدا شي، د ۴۸ ساعتونو په موده کې به وزارت ته په رسمي توګه خبر ورکوي.

23.2 د ضمني منرالونو د پیدا کیدو په صورت کې وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پریکړه وکړي.

24. بیمه (تکافل)

24.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو له حکمونو سره سم:

24.1.1 د تړون په موده کې اړینه بیمه تخصیص او اجرا کړي؛

24.1.2 له هغو اعمالو څخه دې ډډه وکړي چې ښایي د اړتیا وړ بیمې د بې ګټې کېدو، زیانمنېدو یا ابطال سبب کېږي؛ او

24.1.3 وزارت ته به د لاندې مواردو په صورت کې فورا خبر ورکوي:

24.1.3.1 هر هغه عمل چې د اړتیا وړ بیمه بې ګټې، زیانمنه او ابطالوي؛ یا

24.1.3.2 هره هغه ادعا چې د منرالي فعالیتونو د کړندود په تړاو د اړتیا وړ بیمې پر اساس شوې وي.

د تړون لرونکي مکلفیتونه

24.2 تړون لرونکی مکلف دی چې :

24.2.1 د ځايي ټولنو حقوق، دودونه او عنعنات وپېژني او درناوی یې وکړي؛

24.2.2 ډاډ به ورکوي چې د دوی عملیاتي پالیسي ګاني او لارښووني د بشري حقوقو په برخه کې د دوی مسئولیتونه منعکس کولای شي، د هغه مسئولیت په شمول چې د منرالي فعالیتونو څخه د راولاړېدونکي بشري حقونو د هر منفي اغېز مخنیوی کوي ؛ او

24.2.3 څومره ژر چې شوني وي، د منرالي فعالیتونو څخه د را ولاړېدونکو بشري حقونو د منفي اغېزو مخنیوی کوي، د لاندې مواردو په شمول:

24.2.3.1 د منفي اغېزو قربانیانو ته د خسارې جبران یا د منفي اغېزو قربانیانو ته بله بدیله لاره وړاندې کول؛

24.2.3.2 د منفي اغېزو د علت له منځه وړل یا بدلول، تر څو ورته نورو منفي اغېزو سبب نه شي؛ او

24.2.3.3 د عملیاتي پالیسیو او لارښودونو بیاکتنه تر څو د دې ډول پېښو د بیا رامنځته کېدو چې د منفي اغېزو سبب کېږي، مخنیوی وشي؛ او

24.2.3.4 نور ورته اعمال چې ښایي په راتلونکي کې د ورته منفي اغېزو د مخنیوي لپاره اړین وګڼل شي.

24.2.4 بې له هغو نورو تعهداتو چې تړون لرونکي په دې تړون کې کړي دي، تړون لرونکی د ټولو هغو تعهداتو په ترسره کولو باندې مکلف دی چې په منظور شویو اکتشافي یا استخراجي پلانونو کې یې کړي دي.

25 چاپېريال ساتنه

عمومي مکلفيتونه

25.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د چاپېريال ساتني اړونده ټول نافذه قوانين رعايت کړي او په دې برخه کې هغه ژمني چې له وزارت سره يې کړي دي، په بشپړ ډول اجرا کړي.

25.2 ترون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د اکتشاف په مرحله کې د چاپېريال ساتنې په برخه کې لږ تر لږه 1,572,500 افغانۍ لګوي.

د چاپېريال ساتنې مديريت پلان رعايت

25.3 ترون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د اکتشاف اړوند د هر جواز يو شرط دی چې ترون لرونکی به هغه تعهدات پر ځای کوي چې د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوی پلان کې شامل دي، د استخراجي جواز ترلاسه کولو په صورت کې ترون لرونکی مکلف دی چې د چاپېريال ساتنې منظور شوي پلان پربنسټ شوي تعهدات پر ځای کړي.

د چاپېريال ساتنې اجازه ليک

25.4 ترون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج د بل هر جواز يو شرط دی چې ترون لرونکی به لاندې کارونه ترسره کوي:

25.4.1 د جواز له مخې په ساحه کې د کار تر پيل مخکې د چاپېريال ساتنې د اجازه ليک ترلاسه کول؛ او

25.4.2 د هغو نورو شرطونو رعايت چې د چاپېريال ساتنې اجازه ليک کې ذکر شوي دي.

26 کارګران

26.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د کار اړوند د اسلامي امارت ټول نافذه قوانين رعايت کړي.

27 روغتيا او خونديتوب

عمومي مکلفيتونه

27.1 ترون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعاليتونو کې د بوخت پرسونل د روغتيا او خونديتوب په تړاو د اسلامي امارت اړونده نافذه قوانين او په پروپوزل کې کړې ژمنې رعايت کړي.

27.2 ترون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم اکتشاف په مرحله کې د روغتيا او خونديتوب په برخه کې لږ تر لږه 11,000 امريکايي ډالر لګوي.

27.3 ترون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د ګټې اخيستنې په مرحله کې د روغتيا او خونديتوب په برخه کې لږ تر لږه 24, 500, 000 افغانۍ لګوي.

د روغتيا او خونديتوب پلان رعايت

27.4 ترون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج جواز يو شرط دی چې ترون لرونکی به ټول هغه تعهدات چې د روغتيا او خونديتوب په منظور شوي پلان کې ذکر شوي دي، رعايت کوي.

28 داخلي امنيت

د داخلي امنيت د منظور شوي پلان رعايت

28.1 ترون لرونکی مني چې د اکتشافي يا استخراجي جواز په ساحه کې د کار تر پيل مخکې د داخلي امنيت پلان ترتيب او منظوري يې ترلاسه کړي.

28.2 ترون لرونکی مکلف دی چې:

28.2.1 د داخلي امنيت منظور شوی پلان په خپل لګښت پلی کوي؛

28.2.2 ټول هغه تعهدات او شرايط چې د داخلي امنيت منظور شوي پلان کې درج شوي، رعايت کوي؛ او

28.2.3 تر کومه حده چې د داخلي امنيت منظور شوی پلان او اړونده نافذه قوانين د هغې ايجاب کوي، نو:

28.2.3.1 ترون لرونکی کولای شي چې د کورني امنيت منظور شوي داخلي پلان سره سم د امنيتي پرسونل د استخدام په برخه کې د عامه ساتني تصدي (APPF) سره ترون وکړي؛

28.2.3.2 د عامه ساتني تصدی د امنيتي خدماتو ټول لګښتونه په خپله ترون لرونکی ادا کړي.

د مسؤليت حدود

28.3 په دې ترون کې له ذکر شويو مواردو سربېره، ترون لرونکی د دې ترون له مخې د عامه ساتني تصدي د هېڅ هغه عمل چې د داخلي امنيت منظور شوي پلان يا هم د کوم بل اصل څخه سرغړونه وي، مسئوليت نه لري.

د امنيتي خطر ارزونه

28.4 ترون لرونکی مکلف دی چې څومره ژر چې شوني وي، د اکتشافي جواز تر انفاذ وروسته د جواز ساحې د امنيتي خطرونو د ارزوني لپاره پر شرايطو برابر ثالث شخص استخدام کړي او د امنيتي خطرونو په ارزونه کې بايد د لاندې مواردو جامع ارزونه شامل وي:

28.4.1 امنيتي خطرونه، د تاوتريخوالي کچه، د شخړې تحليل او د تجهيزاتو لېږد؛ او

28.4.2 د لاندې مواردو لپاره د امنيتي پرسونل شمېر اړين دی ترڅو:

28.4.2.1 د پروژې په موده کې، د جواز په ساحه کې امنيت وساتي؛ او

28.4.2.2 د ټول پرسونل چې استخدام شوی يا په بل ډول له پروژې سره په تړاو د ترون لرونکي په استازيتوب يا د هغه له خوا ګومارل شوي وي، د امنيت ساتنه.

د داخلي امنيت پلان منظوري

28.5 ترون لرونکی مکلف دی چې:

28.5.1 د ۲۸,۵ مادې سره سم د امنيتي خطر د ارزوني راپور چې د امنيتي خطر د ارزوني نتايجو جزييات پکې شامل وي، وزارت ته تسليم کړي؛

28.5.2 د ۲۸,۵مادې سره سم څومره ژر چې شوني وي، د امنيتي خطرونو د ارزوني تر بشپړېدو وروسته د داخلي امنيت پيشنهادي پلان چې د ترون لرونکي له خوا له وزارت سره په مشوره د داوطلبی په جريان کې وړاندې شوی و، بياکتنه کوي؛ او

28.5.3 د داخلي امنيت بيا کتل شوی پلان وزارت ته د منظورۍ لپاره وړاندې کړي.

28.6 امارت ژمنه کوي چې څومره ژر چې کېږي، د ۲۸,۶ مادې سره سم د داخلي امنيت پلان تر سپارلو وروسته به، د داخلي امنيت بيا کتل شوی پلان چې وزارت ته د تاييد لپاره د ۲۸,۶مادې مطابق استول شوی وي، هر څومره ژر چې کېږي منظور کړي:

28.6.1 وزارت د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

28.6.2 که چېرته وزارت:

28.6.2.1 د داخلي امنيت پلان منظوروي، نو له نافذه مقرري سره سم ترون لرونکي ته به په ليکلي دول (سره د هغو شرطونو چې پر تاييد وضع شوي) د منظورى په اړه خبرتيا ورکوي؛

28.6.2.2 له نافذه مقررې سره سم په وړاندې شوي پلان کې د تعديلاتو غوښتنه کوي او يا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت بايد ژر تر ژره په ليکلي دول د دغه دول تعديلاتو يا نظر په اړه ترون لرونکي ته خبر ورکړي.

28.7 که چېرې وزارت ترون لرونکي ته د ۲۸,۷,۲ مادې مطابق خبرتيا لېږي، نو :

28.7.1 ترون لرونکى بايد د داخلي امنيت وړاندې شوى پلان تعديل کړي او د وزارت د نظر يا غوښتنې مطابق تعديلات په کې ترسره کړي؛

28.7.2 ترون لرونکي بايد د داخلي امنيت پلان (په شمول د هغو تعديلاتو چې په۲۸,۹ ماده کې اشاره ورته شوې) د خبرتيا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسليم کړي؛

28.7.3 د داخلي امنيت د وړاندې شوي پلان له تر لاسه کولو وروسته چې ۲۸,۱۰ مادې مطابق وزارت ته سپارل شوى، امارت ژمنه کوي چې وزارت وړاندې شوى پلان ژر تر ژره بيا ارزوي او په دې اړه ترون لرونکي ته د هغو پړاونو مطابق چې په ۲۸,۱۱,۱او ۲۸,۱۱,۲ ماده کې ذکر شوي، ليکلى خبر ورکوي؛ او

28.7.4 هغه پړاوونه چې له ۲۸,۱۰ څخه تر ۲۸,۱۲مادو کې ورته اشاره شوې، تر هغې مودې پورې به تکرارېږي، تر څو چې وزارت له نافذه مقررې سره سم د داخلي امنيت اړوند وړاندې شوى پلان منظوروي.

د داخلي امنيت د منظور شوي پلان عوض کول

28.8 که چېرې د نافذه مقررى له مخې اړتيا وليدل شي، ترون لرونکى مکلف دى چې د داخلي امنيت منظور شوي پلان باندې بيا کتنه وکړي او هغه تازه کړي، د منظور شوي امنيتي پلان د عوض کولو لپاره به د داخلي امنيت نوى پيشنهادي پلان وړاندې کوي.

28.9 ترون لرونکى مني چې د کانونو نافذه مقررې سره سم وزارت ته د داخلي امنيت د پيشنهادي پلان په وړاندې کولو سره، نوموړى ترون لرونکى ممکن د داخلي امنيت د منظور شوي پلان د تعويض لپاره غوښتنه وکړي (که څه هم د پلان نوې تعديل شوې بڼه ۲۸,۹ مادې مطابق وي يا هم په بل دول).

28.10 امارت ژمنه کوي چې څومره ژر چې شوني وي، د ۲۸,۸,۳مادې سره سم د داخلي امنيت پيشنهادي پلان تر وړاندې کولو وروسته:

28.10.1 د کانونو نافذه مقررې سره سم د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کړي؛ او

28.10.2 که چېرته وزارت:

28.10.2.1 له نافذه مقررې سره سم د داخلي امنيت پلان منظوروي، نو ترون لرونکي ته به په ليکلي دول (سره د هغو شرطونو چې پر تاييد وضع شوي) د منظورى په اړه خبرتيا ورکوي.

28.10.2.2 د کانونو نافذه مقررې مطابق په وړاندې شوي پلان کې د تعديلاتو غوښتنه کوي او يا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت بايد ژر تر ژره په ليکلي دول د دغه دول تعديلاتو يا نظر په اړه ترون لرونکي ته خبر ورکړي.

28.11 که چېرې وزارت ترون لرونکي ته د ۲۸,۸,۳مادې مطابق خبرتيا لېږي، نو له ۲۸,۹ تر ۲۸,۱۲ مادې به د تطبيق وړې وي.

د داخلي امنيت د منظور شوي پلان څېړول

28.12 د شک د مخنيوي لپاره، د داخلي امنيت منظور شوی پلان به د وزارت لهخوا په عام ډول د لاسرسي وړ نه وي.

29 د سيمه ييزو ګټو او د ټولنې د پراختيا پلان

عمومي مکلفيتونه

29.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعاليتونو کې د سيمه ييزو ګټو او د ټولنې د پراختيا په اړه په پروپوزل کې کړې ژمنې پر ځای کړي.

د سيمه ييزې ګټې د پلان رعايت

29.2 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز يو شرط دی چې تړون لرونکی د محلي ګټې منظور شوي پلان کې ذکر شويو تعهداتو پر عملي کولو او رعايت مکلف دی.

د ټولنې د پراختيا پيشنهادي پلان په اړه مشوره او د هغه ترتيبول

29.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د ټولنې د پراختيا پيشنهادي پلان تر وړاندې کولو مخکې د کانونو نافذه قانون سره سم له وزارت او ځايي ټولنې سره مشوره وکړي.

29.4 تړون لرونکی مکلف دی چې د ټولنې د پراختيا وړاندې شوی پلان وزارت ته تسليم کړي.

د ټولنې د پراختيا پلان رعايت

29.5 تړون لرونکی مني چې دا د استخراج د هر جواز يو شرط دی چې تړون لرونکی به د ټولنې د پراختيا منظور شوي پلان کې ذکر شوي تعهدات عملي کړي.

30 عامه کارونه

30.1 تړون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه عامه کارونه چې د درېيم جدول په دويمه برخه کې ذکر شوي، په جدول کې له مهالوېش سره سم په خپل لګښت پلان کړي، انکشاف ورکړي او ويې رغوي.

30.2 د ټولو عامه کارونو مالکيت چې د دغه تړون پر بنسټ د تړون لرونکي له خوا رغول کېږي، تر جوړېدو وروسته يې مالکيت امارت ته انتقالېږي.

31 د زېربنا جوړول

عمومي مکلفيتونه

31.1 د ۳۱,۳ او ۳۱,۴ مادو په پام کې نيولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعاليتونو لپاره ټوله اړينه زېربنا ورغوي، د هغې زېربنا په شمول چې د درېيم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوې ده.

31.2 تړون لرونکی مکلف دی چې ټولې هغه زېربناوې چې د تړون ۳۱,۱ مادې پر اساس اړين دي، پلان کړي، پراختيا ورکړي او ويې رغوي، خو د لاندې مواردو په پام کې نيولو سره:

31.2.1 د هغو اجازه ليکونو پر اساس، چې له ۳۱,۴ مادې او نورو اړونده نافذه قوانينو سره سم ورکول کېږي او

31.2.2 تر هغه بريده چې ياد عمل له ۳۱,۲,۱ مادې، له منظور شوي اکتشافي پروګرام يا د کان کيندنې منظور شوي پروپوزل سره مغايرت و نه لري.

له زېربنا څخه مشترکه استفاده

31.3 ترون لرونکی مکلف دی څو توله زېربنا په داسي ډول پلان او ورغوي چي په لاندي توګه د استفادي ور وي:

31.3.1 لکه څرنګه چي په دي ترون او په کانونو نافذه قانون کي ذکر شوي، د نورو له خوا وکارول شي (د دربيم جواز لرونکي په شمول) ؛ او

31.3.2 په کومه سيمه کي چي موقعيت لري، هلته د تلپاتي ټولنيزي او اقتصادي پراختيا سره مرسته وکړي.

31.4 د ۳۱،۱ مادي سربېره، ترون لرونکی اړ نه دی چي په لاندي مواردو کي زېربنا جوړه کړي:

31.4.1 په هغه صورت کي چي وزارت د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم د موجوده زېربنا د کاروني يا په مشترکه توګه د يادي زېربنا د کاروني اجازه ورکړي ؛ او

31.4.2 په هغه صورت کي چي ترون لرونکی د زېربنا له مالک او يا ددي زېربنا له نورو شريکانو سره د منرالي فعاليتونو په مقصد د يادي زېربنا د کاروني په اړه موافقي ته رسېدلی وي.

د زېربنا د کاروني اجازه

31.5 ترون لرونکی مني چي دا د اکتشافي جواز يا استخراجي جواز يو شرط دی چي د زېربنا د رغاوني تر پيل مخکي بايد د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم اجازه ترلاسه کړي.

د زېربنا مصادره

31.6 ترون لرونکی مني، که چېري وزارت تشخيص کړي چي د جواز په ساحه کي رغول شوي زېربنا له منرالي فعاليتونو پرته د عامه استفادي لپاره ده، وزارت کولای شي هر وخت، د جواز د مودي تر پای ته رسېدو، له جواز څخه تر انصراف يا د جواز تر فسخ کېدو مخکي، ترون لرونکي ته خبر ورکړي چي د جواز مودي تر پای رسېدو، انصراف يا فسخ کېدو وروسته د زېربنا مالکيت امارت ته سپارل کېږي.

31.7 د شک د مخنيوي لپاره، که چېري وزارت ترون لرونکي ته د ۳۱،۶ مادي مطابق خبر ورکوي، نو ترون لرونکی مکلف دی چي د خبرتيا د بحث وړ زېربنا له منځه يونسي.

32 لرغوني او فرهنګي آثار

عمومي مکلفيتونه

32.1 که چېري د منرالي فعاليتونو په جريان کي، ترون لرونکی لرغوني يا فرهنګي آثار يا هم ساحي کشف کړي، ترون لرونکی مکلف دی چي له نافذه قانون سره سم سملاسي:

32.1.1 د کانونو وزارت او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارتونو ته خبر ورکړي؛ او

32.1.2 د لرغونو او فرهنګي آثارو يا ساحي په شاوخوا کي د منرالي فعاليتونه تر هغي ودروي ترڅو چي وزارت بيا اجازه نه وي ورکړي، چي بيا ځلي اجازه ښايي د نورو شرايطو د رعايت مستلزم وي.

د وزارت له لوري د منظوري ورکول يا ردول

32.2 امارت ژمنه کوي چي:

32.2.1 د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت، د کانونو وزارت ته د لرغونو او فرهنګي آثارو يا ساحي په اړه راپور او د نورو هغو اړينو شرطونو په اړه معلومات چي د کانونو نافذه قانون له مخي چي ترون لرونکی يي پر رعايت مکلف دی، برابروي، دغه کړنه د ترون د ۳۱،۱،۱ مادي په پام کي نيولو سره د ترون لرونکي له خوا د خبرتيا تر استولو وروسته د ۳ مياشتو په موده کي ترسره کېږي.

32.2.2 وزارت، څومره ژر چي شوني وي، د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت څخه د اړونده راپور له تر لاسه کولو وروسته ترون لرونکي ته خبرتيا ورکوي او دغه خبرتيا بايد تاييد کړي چي:

32.2.2.1 آيا وزارت ترون لرونکي ته د لرغونو او فرهنګي آثارو يا د ساحي شاوخوا سيمه کي د کار د بيا پيل اجازه ورکوي؛ او

32.2.2.2 که چېرې وزارت:

32.2.2.2.1 د کار اجازه ورکوي، نو ترون لرونکی د نويو اضافي شرطونو پر رعايت مکلف دی، يا

32.2.2.2.2 که وزارت د کار اجازه نه ورکوي، د لرغونو يا فرهنګي آثارو يا ساحې څخه په واټن کې، په کومه کې چې بايد منرالي فعاليتونه تر سره نه شي (کوم چې ممکن، که د پلې کېدو ور وي، د ثبت شوي ساحې حدودو ته په کتو سره دغه لرغوني آثار يا ساحه بايد په داسې ډول مشخصه شي په کوم ډول چې د لرغونو آثارو د ساتنې او بيارغونې له نافذه قوانينو سره سم مشخصه شوې ده.

32.3 که چېرې وزارت د لرغونو او فرهنګي آثارو يا ساحې په شاوخوا سيمه کې د کار اجازه ورکوي، نو ترون لرونکی د هغو اضافي شرطونو پر رعايت مکلف دی چې د وزارت له خوا پرې وضع شوي وي.

32.4 که چېرې وزارت د منرالي فعاليتونو د بيا پيل لپاره د لرغونو او فرهنګي آثارو يا ساحې په شاوخوا کې د کار اجازه نه ورکوي، ترون لرونکی مکلف دی، په هغې ساحه کې چې د وزارت له خوا ترون لرونکي ته يې په اړه خبر ورکړل شوی، منرالي فعاليتونه ترسره نه کړي، مګر دا چې وزارت د يادو منرالي فعاليتونو د کار د بيا پيل اجازه وکړي.

33 د نهايي محصول خرڅلاو او صادرات

بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي ډول

33.1 د دغه ترون او د نافذه قوانينو په پام کې نيولو سره، ترون لرونکی کولای شي چې:

33.1.1 بازار موندنه وکړي، نهايي محصول وپلوري او يا يې صادر کړي، څه ډول چې يې مناسبه ګڼي؛

33.1.2 د نهايي محصول لپاره د بازار موندنې، خرڅلاو او يا په بل ډول د نهايي محصول د صادراتو د مطلق مديريت او کنترول اختيار لري؛

33.1.3 ټول هغه خطرونه چې د نهايي محصول د بازار موندنې، پلور او يا په يو ډول د محصول د وړاندې کولو يا صادراتو سره تړلي (د هغو خطرونو په ګډون چې د پېشکي پلور سره تړلي دي) پر خپل غاړه واخلي.

د محصول پلور

33.2 ترون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه محصولات چې د ترون لرونکي له خوا پلورل يا په بل ډول وړاندې کېږي (له ساختماني موادو پرته)، د لاندې موادو په پام کې نيولو سره خرڅ يا وړاندې کړي:

33.2.1 د کاروبار د نړيوالو منل شويو تجربو مطابق چې د امارت له اړونده نافذه قوانينو سره په ټکر کې نه وي؛ او

33.2.2 د هغو شرايطو مطابق (د تاديې د شرايطو په ګډون) کوم چې له تجارتي پلوه معقول وي او د هغو شرايطو په پرتله د ترون لرونکي په زيان نه اوسي کوم چې بنايي تر عين شرايطو لاندې په ورته معامله کې د بل درېيم اړخ له لوري پرې موافقه کېږي او همدارنګه د نړيوال بازار بدلېدونکي شرايط به په پام کې نيسي.

د نهايي محصول صادرول

33.3 ترون لرونکي منې چې:

33.3.1 ترون لرونکی نه شي کولای چې د وزارت له اجازې پرته خپل کوم محصول له افغانستان څخه بهر ته صادر کړي؛ او

33.3.2 مقیده منرالونه باید و نه کارول یا هم صادر نه شي، مګر دا چې د مقیده منرالونو تکلاري ددې کار اجازه ورکړې وي.

33.4 امارت ژمنه کوي چې اړونده اداري به تړون لرونکي ته د نهايي محصول د صادرولو په مقصد د هر ډول اړین جواز د ورکولو پروسه چټکوي، تر څو د هغه په مټ تړون لرونکی وکولای شي چې څرګنده کړي چې د محصول منبع هغه منرالونه دي چې تړون لرونکي د جواز له ساحې څخه استخراج کړي دي.

اوومه برخه: راپور ورکونه، د اسنادو ساتل او تفتیش

34 راپور ورکونه

راپور ورکونه په عمومي ډول

34.1 د ۳۴ مادې د حکمونو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې:

34.1.1 وزارت یا بلې اړونده اداري ته ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور اسناد چې د دغه تړون یا د نافذه قوانینو سره سم غوښتل کېږي، تسلیموي؛

34.1.2 دا ډاډ رامنځته کوي چې ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي له خوا یا د هغه په استازیتوب کومې اداري ته وړاندې کېږي، سم، بشپړ او صحیح دي او د کومې موضوع په اړه چې یاد اسناد چمتو شوي دي، ګمراه کوونکي نه دي.

34.1.3 د ۳۴،۱،۲ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی یا د هغه استازی هغه معلوماتي مواد له هغو اسنادو څخه چې تړون لرونکی یا د هغه استازی یې کومې اداري ته سپاري، نه حذفوي او نه یې پټوي.

الزامي راپور ورکونه

34.2 تړون لرونکی مکلف دی چې:

34.2.1 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم د کال په پای کې وزارت ته تخنیکي راپور وړاندې کړي؛

34.2.2 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت او د چاپېریال ساتنې ملي اداري ته د چاپېریال ساتنې راپور وړاندې کړي؛

34.2.3 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د اکتشافي جواز په اړه د اکتشاف راپور وړاندې کړي؛

34.2.4 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د استخراجي جواز په اړه د حق الامتیاز (رويالټي) راپور وړاندې کړي؛ او

34.2.5 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم د استخراجي جواز په اړه د تفتیش شویو حسابونو راپور وړاندې کړي.

د راپورونو وړاندې کول

34.3 ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور سندونه چې وزارت یا د چاپېریال ساتنې ملي اداره یې غواړي، په هغه ډول باید وړاندې شي چې د کانونو نافذه کې ذکر شوي ده.

35 د اسنادو ساتل

د اسنادو ساتنه په عمومي ډول

35.1 د ۳۵ مادې د حکمونو له محدودولو پرته، ترون لرونکی مکلف دی چې ټول تخنیکي، مالي، تجارتي او نور اسناد (ریکارډونه) او حسابونه وساتي.

د منرالي فعالیتونو اسناد

35.2 ترون لرونکی مکلف دی چې د محاسبې د معیارونو مطابق د منرالي فعالیتونو په تړاو د حسابونو هر اړخیز، دقیق او تازه اسناد (اپډېټ ریکارډونه) وساتي، د لاندې مواردو په شمول:

35.2.1 هغه اسناد او حسابونه چې له لاندې مواردو سره تړاو ولري:

35.2.1.1 عواید او لګښتونه؛

35.2.1.2 د نهایي محصول تولیدول؛ او

35.2.1.3 خرڅلاو یا د نهایي محصول کارول؛ او

35.2.2 د کان کیندنې ټول معلومات.

35.3 د ۳۵,۲ مادې په پام کې نیولو سره، اړتیا ده چې ټول حسابونه او اسناد په فزیکي ډول د افغانستان دننه وساتل شي.

35.4 ترون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم ټول هغه اسناد چې:

35.4.1 د جواز مربوط دي د جواز د اعتبار د مودې له پای ته رسېدو، له انصراف یا فسخ څخه وروسته حداقل د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتي؛ او

35.4.2 دغه ترون د فسخ له نېټې څخه وروسته باید د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتل شي او ۳۶ مادې له مخې به هر وخت د تفتیش لپاره په اړونده موده کې د لاسرسي وړ وي.

پولي واحد

35.5 ټول محاسبوي اسناد او سوابق به په ۲۱,۲ ماده کې د ذکر شوي پولي واحد له مخې ساتل کېږي.

36 تفتیش

د تفتیش مامورین

36.1 ترون لرونکی مني چې:

36.1.1 وزارت به د کانونو نافذه قانون سره سم د جواز د هرې ساحې لپاره د تفتیش یو مامور ټاکي؛ او

36.1.2 د تفتیش مامورین کولای شي چې:

36.1.2.1 د جواز ساحه تفتیش کړي (د ټولو هغو منرالي فعالیتونو په شمول چې د جواز ساحه کې ترسره کېږي.)؛

36.1.2.2 له یو کس څخه وغواړي چې اړین معلومات ورته برابر کړي؛ یا

36.1.2.3 له یو کس څخه وغواړي چې د یوې اړوندې موضوع په اړه پلټنو ته حاضر شي.

36.2 ترون لرونکی مکلف دی او دا داد باید رامنځته کړي چې د هغه استازی به د تفتیش مامور ته ټولې هغه اسانتیاوې برابرې او غوښتنو ته به یې رسیدګي کېږي چې کله غواړي د کانونو نافذه قانون سره سم خپل واکونه اعمال کړي. په شمول د:

36.2.1 ټولو هغو اسنادو برابرول او وړاندې کول چې د تفتیش مامور ورته اړتیا لري (د شک د مخنیوي لپاره، د ټولو هغو اسنادو او حسابونو په شمول چې د ۳۵ مادې پربنسټ د تړون لړونکي له خوا یا د هغه په استازیتوب ساتل شوی وي.)؛ او

36.2.2 په هغه صورت کې چې د تفتیش مامور ورته اړتیا ولري، د یوې موضوع په اړه پلټنو ته د اسنادو وړاندې کول او حاضرېدل.

36.3 د شک د مخنیوي لپاره ددې تړون ۳۶،۲ مادې حکمونه د کانونو نافذه قانون کې راغلي حکمونه نه شي محدودولی.

اتمه برخه: نیابت او ضمانتونه

37 د تړون لړونکي نیابت او ضمانتونه

د تړون لړونکي ضمانتونه

37.1 تړون لړونکی امارت ته نیابت او تضمین کوي چې:

37.1.1 تړون لړونکی په قانوني توګه ثبت شوی حقوقي شخصیت دی او د هغه ځای چې ثبت دی، د نافذه قوانینو پربنسټ فعالیت کوي.

37.1.2 تړون لړونکي ټول هغه اړین اقدامات ترسره کړي دي کوم چې هغه ته اجازه ورکوي چې په تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي؛

37.1.3 تړون لړونکی واک لري چې د کوم بل شخص له رضایت پرته، په دې تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي.

37.1.4 دغه تړون د تړون لړونکي لپاره حقوقي، معتبر او الزامي مکلفیتونه/تعهدات ایجادوي چې د تړون د شرایطو په رڼا کې پر نوموړي د تطبیق وړ دي.

37.1.5 د تړون لړونکي له خوا ددې تړون د مکلفیتونو یا تعهداتو اجرا او سر ته رسول د تړون لړونکي د اصلي اسنادو، نافذه قانون، د یوې وجیبې یا نورو هغو اسنادو چې تړون لړونکی یې پر رعایت ملزم دی، د نقض سبب نه شي کېدلی؛

37.1.6 تړون لړونکی د کومې پېښې له امله له ضرر سره نه دی مخ؛

37.1.7 تړون لړونکی:

37.1.7.1 د کومې دعوا طرف نه دی؛ یا

37.1.7.2 د کومې اداري یا حکومتي او نیمه حکومتي اداري، اداري، مالي یا قضایي اداري، دېپارټمنت، کمېسیون، د خپلواکي ادارې، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې ادارې له لورې چې یادې اداري د امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوې اوسي، حکم، قرار یا فرمان نه وي صادر شوی کوم چې ښایي یاد اقدامات د تړون لړونکي توانایي په مادي توګه داسې زیانمنه کړي چې په دې تړون کې د مندرجه تعهداتو او مکلفیتونو د سرته رسولو جوګه نه وي؛

37.1.8 تر کومه چې تړون لړونکی خبر دی، د تړون لړونکي پر وړاندې کومه دعوا، الزام، قضایي قرار، حکم یا په ۳۷،۱،۷ ماده کې ذکر شوي هېڅ راز اقدامات په جریان کې نه دي، یا یې هم د پېښېدو خطر نشته او نه هم دغه ډول اقدامات محتمل یا د اټکل وړ دي.

37.1.9 نه تړون لړونکی او نه هم د هغه کوم اړونده لورې د کومې اداري یا حکومتي او نیمه حکومتي اداري، اداري، مالي یا قضایي اداري، دېپارټمنت، کمېسیون، د خپلواکي اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري له خوا چې یادې اداري د کوم امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوې اوسي،

د لاندې مواردو په تړاو د کوم قلمرو د قوانینو یا د کوم الزامي سند د فاحش نقض له امله د محکمې له قرار، الزام یا حکم سره مخ نه دی پېژندل شوی:

37.1.9.1 د منرالونو د استخراج او پروسس لپاره د اکتشاف په برخه کې؛

37.1.9.2 د چاپېریال ساتنې په برخه کې ؛

37.1.9.3 د استخدام شوي پرسونل د روغتیا او خوندیتوب په برخه کې؛ یا

37.1.9.4 د اختلاس او اداري فساد په برخه کې؛

37.1.10 د کانونو نافذه قانون یا نورو نافذه قوانینو سره سم نه تړون لرونکي، نه د هغه کوم استازي او نه هم کوم بل شخص چې د تړون لرونکي یا د هغه د اړونده طرف په استازیتوب عمل کوي، کوم امارتي مقام ته د یوه کار د ترسره کولو په نیت د ناوړه نفوذ له لارې د کومې تادیې، منفعت یا امتیاز وړاندیز شوی، یا وعده ورسره شوې یا هم ورته ورکړل شوې وي؛

37.1.11 تړون لرونکی له منرالي فعالیتونو سره آشنا دی او دا ظرفیت، تجربه او منابع لري چې ددې تړون او ټولو نافذه قوانینو سره سم منرالي فعالیتونه ترسره کړي؛

37.1.12 تړون لرونکی داسې یو شخص نه دی چې د کانونو نافذه قانون په پام کې نیولو سره، د کان کیندنې تړون د عقد یا جواز ترلاسه کولو اهلیت ونه لري؛

37.1.13 ټول هغه اسناد (د داوطلبۍ اسنادو او نورو هغو اسنادو په شمول چې د اکتشافي جواز په تړاو وړاندې شوي وي) چې د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب کومې ادارې ته وړاندې شوي دي، واقعي، بشپړ او سم دي او ګمراه کوونکي نه دي؛

37.1.14 د تړون لرونکي یا د هغه د استازیتوب یوې ادارې ته په وړاندې شوي کوم سند کې معلومات چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازي په اړه دي، نه دي کتمان یا پټ شوي یا هم نه دي حذف شوي ؛

37.1.15 د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا کومې ادارې ته د کوم سند وړاندې کول یا هم د کانونو نافذه قانون او مقررې له مخې د هغه سند کارول، نشر یا وېش د فکري مالکیت د هیڅ حق د نقض سبب نه شي کېدای؛ او

37.1.16 تړون لرونکي له اړونده ادارو څخه ټولې منظورۍ، موافقې او جوازونه ترلاسه کړي او ټول حق الامتیازونه (رویالټي ګانې) او د جواز فیسونه یې تادیه کړي او نور هغه اړین ملاحظات چې یوې ادارې یا شخص ته د اسنادو د سپارلو، کارونې، نشر یا وېش په اړه چې د فکري مالکیت د حقونو مسایل پکې شامل وي، په پام کې نیول شوي دي.

دقت

37.2 مګر دا چې په ۳۷,۱ ماده کې بل ډول څرګنده شوې وي، تړون لرونکی د امارت په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې د تړون هر ضمانت:

37.2.1 واقعي، بشپړ او سم دی او د انفاذ تر نېټې پورې ګمراه کوونکی نه دی؛ او

37.2.2 دا به واقعي، بشپړ او سم وي او د تړون په ټوله موده کې به ګمراه کوونکی نه وي.

جلا تضمینونه

37.3 د تړون لرونکي هر تضمین ته به د یوه جلا نیابت او تضمین په نظر کتل کېږي. د هر بیان وړاندې شوی تفسیر بل بیان ته د ارجاع یا استنتاج په وسیله نه شي محدودېدای.

د ترون د عقد انګېزه

37.4 ترون لرونکی منی چی:

37.4.1 د ددغه ترون تضمینونه یی په دي نیت ورکړي، تر څو امارت د ترون عقد ته وهڅوي؛ او

37.4.2 امارت په دغه ترون کې د ترون لرونکي له خوا په وراندي شویو تضمینونو باندي په اتکا سره ترون عقد کړی دی.

د ترون لرونکي د تضمینونو مبنی

37.5 د ترون لرونکي هر تضمین د هغه د پوهي، معلوماتو او باور په اساس ورکړل شوی، او په دي اساس ورکړل شوی چي د ترون لرونکي تضمین واقعي، بشپړ، سم او ګمراه کوونکی نه دی، د ترون لرونکي له استازو څخه تولې اړيني پوښتني شوي دي کوم چي له هغوی څخه د ترون لرونکي د تضمين مرتبط د اړونده مسايلو په اړه د معلوماتو توقع کېده.

غرامت

37.6 د دغه ترون ۴۲ مادي د حکمونو په پام کي نیولو سره، ترون لرونکی مکلف دی چي امارت ته د تولي هغي خساري جبران ورکړي کوم چي امارت ته د ترون لرونکي د غير واقعي، نا مکمل، ناسم يا ګمراه کوونکي تضمين له امله اوښتي ده.

38 د امارت نیابت او تضمینونه

38.1 امارت د ترون لرونکي په وراندي نيابت او ضمانت کوي چي:

38.1.1 د انفاذ له نېټي سره سم، دغه ترون به:

38.1.1.1 تولي اړيني منظوری (تائيدي) يي ترلاسه کړي دي ؛ او

38.1.1.2 د امارت حقوقي، معتبر او الزامي تعهدات جوړوي چي د هغه د شرايطو په رڼا کي پري د تطبيق وړ دي؛ او

38.1.2 د جواز ساحي د تولي يا يوې برخي جواز يي له دې ترون لرونکي پرته بل شخص ته نه دی ورکړی (لکه څرنګه چي د کانونو نافذه قانون کي راغلي وي.)

دقت

38.2 مګر دا چي په ۳۸,۱ مادي کي په بل ډول څرګنده شوي وي، امارت د ترون لرونکي په وړاندي نیابت او تضمين کوي چي هر تضمين:

38.2.1 واقعي، بشپړ، سم او د اجرا تر نېټي پوري ګمراه کوونکی نه دی؛ او

38.2.2 واقعي، بشپړ، سم به وي او د دغه ترون په موده کي به ګمراه کوونکی نه وي.

جلا تضمينونه:

38.3 د امارت هر تضمين ته د جلا نيابت او تضمين په سترګه کتل کېږي. د هر بيان وراندي شوی تفسير بل بيان ته د ارجاع يا استنتاج په وسيله نه شي محدودېدای.

د ترون د عقد انګېزه

38.4 امارت مني چي:

38.4.1 ددغه ترون تضمينونه يي په دي نيت ورکړي او وراندي کړي، تر څو ترون لرونکی د ترون عقد ته وهڅوي؛ او

38.4.2 ترون لرونکي په دغه ترون کي د امارت له خوا په وړاندي شويو تضمينونو باندي په اتکا سره ترون عقد کړی دی.

د تضمينونو حدود

38.5 امارت د ترون لرونکي د گټي لپاره کوم نيابت او تضمين نه کوي، مگر استثناء پر هغو تضمينونو او نيابتونو چي نافذه قوانين يې د پلي کېدو جواز ورکوي.

38.6 ترون لرونکی مني چي کله دغه ترون عقد کوي نو:

38.6.1 د امارت پر تضمينونو او پر خپلو پلټنو، څېړنو، مهارتونو، قضاوت، نظرياتو او مشوري باندي ځانگړي اتکا کوي؛ او

38.6.2 له هغو تضمينونو پرته چي امارت وړاندي کړي، پر نورو هغو بيانونو، ژمنو، هڅونو، نظرياتو، مشورو، نيابت او تضمينونو چي په شفاهي يا ليکلي بڼه د امارت يا د هغه په استازيتوب وړاندي شوي يا ورکړل شوي، اتکا نه کوي.

غرامت

38.7 د ۳۸,۲ مادي په پام کي نيولو سره، امارت مکلف دی چي ترون لرونکي ته د ټولي هغي خساري غرامت ورکړي کوم چي ترون لرونکي ته د امارت د غير واقعي، نا مکمل، ناسم يا گمراه کوونکي تضمين له امله اوښتی دی.

نهمه برخه: مالي داړ، متابعت او اجراآت

39 د لاربښودونو رعايت

39.1 ترون لرونکی مکلف دی چي د يوي اداري له خوا د نافذه قوانينو سره سم هر ډول هغه ليکلي لاربښودونه رعايت کړي کوم چي ترون لرونکی اړ کوي چي د هر ډول فاحش نقض د مخنيوي لپاره لاس په کار شي يا هم د لاندي مواردو په نتيجه کي چي اداره يې تشخيص کړي چي له امله يې نقض رامنځته شوی:

39.1.1 د دغه ترون د هر شرط؛

39.1.2 د کانونو نافذ قانون يا مقرره او يا کوم بل اړونده نافذ قانون؛ يا

39.1.3 د جواز هر شرط،

هغه ضرب الاجل چي په دغه ډول لاربښودونو کي مشخص شوی وي يا هم که چېري په لاربښودونو کي ضرب الاجل نه وي مشخص شوی، د هغي د صدور نېټه په پام کي نيول کېږي.

39.2 که چېري ترون لرونکی د کومي اداري د يوه ليکلي لاربښود په تطبيق کي چي ددي ترون په ۴۱/۱ ماده کي يې يادونه شوې، نو:

39.2.1 امارت کولای شي چي وزارت يا نوري اړونده اداري وهڅوي چي له ترون لرونکي سره له مشوري پرته د صادر شوي لاربښود د تطبيق لپاره ټول اړين گامونه اوچت کړي؛

39.2.2 ترون لرونکی مکلف دی چي اړونده اداري ته ټولي هغه اسانتياوي چي د اداري له لوري غوښتل کېږي برابري کړي، تر څو اړونده اداره اړين گامونه واخلي او لاربښودونه پلي کړي؛ او

39.2.3 ترون لرونکی مکلف دی چي د اړونده اداري له لوري تر ليکلي غوښتني وروسته ټول هغه لگښتونه او مصارف د ۲۰ کاري ورځو په موده کي تاديه کړي چي د يو لاربښود د تطبيق لپاره د اړينو گامونو د اخيستلو په بدل کي يې کړي دي.

40 د اجرا ضمانتونه

د اجراء ضمانت شرايط

40.1 د ۳۸,۱ یا ۵,۷ بندونو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې د لاندې شرطونو له پوره کېدو مخکې وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي:

40.1.1 د اکتشاف منظور شوي پروګرام کې د ذکر شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د اکتشافي جواز صدور؛ او

40.1.2 د کان کيندنې منظور شوي پروپوزل کې د ذکر شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د استخراجي جواز صدور؛ او

40.2 مګر دا چې د کابينې له لوري په بل ډول تاکل شوي وي، د جواز په اړه د اړتيا وړ فعاليت ضمانت مقدار به د اقتصادي کمېسيون لخوا د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم تاکل کيږي او د هغو له مخې به محاسبه کيږي.

40.3 د اجرا ضمانت به په نقدي توګه د وزارت بانکي حساب ته سپاري.

د حسن اجرا ضمانت په اړه پرېکړه

40.4 تړون لرونکی مني، که چېرې د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی د هغو ژمنو په ترسره کولو کې پاتې راشي، چې د اکتشاف په یوه منظور شوي پلان یا د کان کيندنې په منظور شوي پروپوزل کې وړاندې شوي دي، وزارت حق لري چې د حسن اجرا ضمانت چې د اکتشاف له منظور شوي پلان يا د کان کيندنې له منظور شوي پروپوزل (هر يو چې د اجرا وړ وي) سره يو ځای وړاندې شوی، په اړه يې لازمه پرېکړه وکړي.

دحسن اجرا ضمانت بېرته سپارل

40.5 د ۴۰،۴ مادې مطابق په هغه صورت کې د اجرا ضمانت په اړه پرېکړه نه وي شوې، د تړون د ۴۷,۷ مادې په پام کې نيولو سره د اجرا ضمانت د دې تړون تر پای ته رسېدو وروسته ښايي تړون لرونکي ته بېرته وسپارل شي.

41 د چاپېريال ساتنې ضمانتونه

د چاپېريال ساتنې تضمين شرايط

41.1 تړون لرونکی نه شي کولای چې د جواز ساحه کې کار پيل کړي، تر څو چې يې د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوي پلان کې د کړو ژمنو لپاره وزارت ته د تضمين په توګه د چاپېريال ساتنې ضمانت نه وي وړاندې کړی.

41.2 د چاپېريال ساتنې د تضمين مقدار چې د جواز په بدل کې غوښتل کيږي، د وزارت له خوا د لاندې مواردو په پام کې نيولو سره تاکل کيږي:

41.2.1 د کانونو نافذه مقرره:

41.2.2 د چاپېريال ساتنې مديريت منظور شوی پلان؛ او

41.2.3 د چاپېريال ساتنې ملي ادارې سره په مشوره.

41.3 د چاپېريال ساتنې د تضمين بڼه به د نافذه مقررې له مخې وټاکل شي.

د چاپېريال پر تضمين بياکتنه

41.4 تړون لرونکی مکلف دی چې:

41.4.1 د نافذه مقررې سره سم هر کال د چاپېريال ساتنې د تضمين مقدار باندې بيا کتنه وکړي؛ او

41.4.2 بنايي مكلف كراى شي چي د نافذه مقررې په رڼا کي د چاپېريال ساتني تضمين تعديل شوې بڼه وراندې کړي.

د چاپېريال ساتني د تضمين په اړه پرېکړه

41.5 ترون لرونکی مني چي د کانونو له نافذه قانون سره سم که چېرې نوموړی د چاپېريال ساتني د مديريت منظور شوي پلان کي د ذکر شويو ژمنو په پلي کولو کي پاتي راشي، نو وزارت کولای شي چي:

41.5.1 د چاپېريال ساتني د تضمين په اړه پرېکړه وکړي؛ او

41.5.2 بديل اقدامات تر لاس لاندې ونيسي چي د دې کار لګښت به د پور په توګه د ترون لرونکي له خوا ورکول کېږي.

د چاپېريال ساتني تضمين بېرته سپارل

41.6 تر هغه بريده چي ۴۱,۵ مادې ته په پام سره د تضمين په اړه پرېکړه نه وي شوې، د دې ترون له ۴۶,۷ مادې سره سم د چاپېريال ساتني هر تضمين به د دې ترون تر فسخ وروسته بېرته ترون لرونکي ته مسترد کېږي.

42 غرامت

د ترون لرونکي غرامت

42.1 د ۴۳ مادې په پام کي نيولو سره، ترون لرونکی مکلف دی چي امارت او د هغه استازو ته د ټولې هغې خسارې غرامت ورکړي چي ددې ترون د نقض له امله ورته اوښتي وي، خو له هغه حالت پرته چي دغه خساره په خپله د امارت له خوا د نافذه قوانينو د نقض يا نه رعايت په نتيجه کي ورته اوښتي وي.

د امارت غرامت

42.2 د ۴۳ مادې په پام کي نيولو سره، امارت مکلف دی چي ترون لرونکی او د هغه استازي د ټولې هغې خسارې په بدل کي چي ددې ترون يا د نافذه قوانينو د نقض يا نه رعايت له امله ورته اوښتي ده، جبران کړي، خو له هغه حالت پرته چي دغه خساره په خپله د ترون لرونکي له خوا ددې ترون د نقض په پايله کي رامنځته شوې وي.

د غرامتونو کټه

42.3 ترون لرونکی او امارت دواړه مني او موافقه کوي چي ددې ترون د ۴۲,۱ او ۴۲,۲ مادې پر بنسټ د دواړو لورو ذکر شوي تعهدات د دواړو لورو د استازو په ګټه وراندې شوي او د هغوی له لورې د تطبيق وړ دي، که څه هم بنايي هغوی ددې ترون طرف نه وي.

43 د مسئوليت حدود

43.1 په دغه ترون کي سربېره پر نورو مواردو، د يوه لورې مسئوليت د بل لورې يا د هغه د استازي پر وراندې تر واقعي ثابت شوي تاوان پورې محدود دی او لومړی ذکر شوی لورې، په هيڅ شرايطو کي د نامستقيم تاوان لپاره مسوليت نه لري.

44 تقصير او فسخ

د تقصير موارد

44.1 د دغه ترون د موخو په رڼا کي د ترون لرونکي په اړه لاندې حالات د تقصير موارد ګڼل کېږي:

44.1.1 کله چې ترون لرونکی د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې په هغه بڼه چې د ترون په ۴۰ ماده کې ذکر شوې، پاتې راشي:

44.1.1.1 د ۴,۱ مادې پربنسټ په منظور شوي اکتشافي پروګرام کې شوي ژمنې د ضمانت په توګه؛یا

44.1.1.2 د ۵,۷ مادې سره په مطابقت کې د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې شوي ژمنې د ضمانت په توګه؛

44.1.2 **د جواز لغوه کول:** هغه جواز چې ترون لرونکی یې لري او د کانونو د نافذه قانون مطابق لغوه کیږي؛

44.1.3 **د جواز ځنډول:** ټول هغه جوازونه چې د دغه ترون پر اساس ورکړل شوي وي ، یا

44.1.3.1 موده یې پوره شوې وي؛

44.1.3.2 د کانونو د نافذه قانون سره سم له ټولې یا یوې برخې څخه منصرف شوی وي؛ یا

44.1.3.3 د نافذه قانون مطابق (د ۴۴,۱,۲ بند له محدودلو پرته) فسخ شوی وي؛

44.1.4 **اهلیت:** کله چې ترون لرونکی د کانونو د نافذه قانون مطابق د جواز کاروني اهلیت له لاسه ورکړي؛

44.1.5 **د تعلیق له خبرتیا څخه سرغړونه:** که چیرې ترون لرونکی د جواز د ځنډېدو له رسمي خبرتیا څخه وروسته چې د کانونو نافذه قانون له مخې د وزارت له لوري خپرېږي، بیا هم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه ترسره کوي، دغه عمل د تعلیق خبرتیا څخه سرغړونه ګڼل کیږي؛

44.1.6 **د لارښوونې نه رعایت:** کله چې ترون لرونکی د وزارت له خوا ددې ترون د ۳۹,۱ مادې مطابق د یوې صادرې شوې لارښوونې په متابعت کې پاتې راځي؛

44.1.7 **د حکمیت د قرار نه رعایت:** کله چې د ترون د ۵۵ مادې له مخې ترون لرونکی د حکمیت قرار الزامي ونه ګڼي او د هغې په رعایت کې پاتې راشي؛

44.1.8 **ناخوښه پیښه:** ترون لرونکي د ناخوښې پیښې تابع دی؛

44.1.9 **په کنترول کې بدلون:** د ۴۹ مادې په پام کې نیولو سره د ترون لرونکي له خوا د تغیراتو د بدلون لپاره غوښتنه رد کیږي او د بدلون کنټرول رامنځ ته کیږي؛

44.1.10 **د تضمین نقض:** کله چې ترون لرونکی خپل یو تضمین نقض کړي؛

44.1.11 **په تادیاتو کې پاتې راتلل:** کله چې ترون لرونکی ددې ترون، د کانونو نافذه قانون یا مقرري پربنسټ د ځمکې د سطحې د کرایې، فیس، رویالټي یا کوم بل مبلغ په تادیه کولو کې پاتې راشي او دغه مبلغ پیسې د تادیې تر نېټې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جریان کې تادیه نه شي، یا

44.1.12 **فاحش نقض:** کله چې ترون لرونکی د لاندې مواردو د فاحش نقض مرتکب شي:

44.1.12.1 ددې ترون د شرطونو د یو شرط نقض (له هغه شرایطو پرته چې ترون لرونکی د ځمکې د سطحې کرایې، فیس، رویالټي یا ۴۴,۱,۱۱ مادې مطابق د نورو تادیاتو په ورکولو مکلف دی)، او دغه تقصیر د اصلاح وړ نه وي یا هم دا چې وزارت دهمدغې مادې په رڼا کې د لیکلي خبرتیا له لارې له ترون لرونکي څخه د تقصیر د اصلاح یا جبران غوښتنه کړې وي او ترون لرونکی د خبرتیا تر خپرېدو وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جریان کې د تقصیر په سمولو کې پاتې راغلی وي او د وزارت قناعت یې نه وي حاصل کړی ؛

44.1.12.2 د کانونو نافذه قانون، مقررې او یا بل نافذه قانون نقض؛ یا

44.1.12.3 هم د جواز د شرطونو د يو شرط نقض.

د تړون فسخه کول

44.2 تړون لرونکی مني چې د کانونو د نافذه قانون د حکمونو په پام کې نيولو سره، د تقصير د مواردو د پيښېدو په صورت کې وزارت کولای شي چې د کانونو د تخنيکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسيون له منظورۍ سره سم دغه تړون فسخ کړي.

44.3 د تقصير له هغو مواردو پرته چې په ۴۴،۱ ماده کې بيان شوي دي، په هغه صورت کې چې د اکتشاف او استخراج فعاليتونه د کانونو نافذه قانون کې د اکتشافي يا استخراجي جواز د لغوې په تړاو ذکر شوې مودې څخه د زيات وخت لپاره وځنډېږي او وزارت د مودې له تمديد سره موافقه ونه کړي، امارت کولای شي چې دغه تړون فسخه کړي.

د تړون د فسخې خبرتيا

44.4 که وزارت د کانونو د نافذه قانون مطابق دغه تړون فسخ کوي، امارت ژمنه کوي چې وزارت به د تړون د فسخ د اجرا نېټې په اړه تړون لرونکي ته ليکلې خبرتيا صادروي.

45 د تړون د فسخې آثار

د جوازونو لغوه کول

45.1 د دغه تړون فسخه کول که د هر دليل له مخې وي، ددې تړون او د کانونو د نافذه قانون سره سم هر ډول صادر شوی جواز د وزارت له لوري لغوه کېدای شي.

د تړون د فسخې نور آثار

45.2 په هر دليل وي، د دې تړون تر فسخه کېدو وروسته:

45.2.1 تړون لرونکی مکلف دی چې وزارت ته له کوم لګښت پرته د ټولو هغو معلوماتو چې د تړون په موده کې يې توليد کړي دي، د وزارت له لوري تر ليکلې غوښتنې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جريان کې وزارت ته وړاندې کړي؛

45.2.2 په دې تړون کې د هر لوري درج شوې مکلفيتونه رفع کېږي، مګر له هغو مکلفيتونو پرته چې په ۱،۲،۴۰،۴۱،۴۲،۴۳،۴۴،۴۶ او له ۵۵ څخه پرته کې درج شوي دي او ياد مکلفيتونه به ددې تړون فسخه کېدو وروسته د اجرا په حال کې پاتې کېږي؛ او

45.2.3 هر لوری کولای شي د بل لوري پر وړاندې د دغه تړون د نقض په صورت کې له خپلو حقوقو چې د تړون له پای ته رسولو مخکې يې درلودل، دفاع وکړي.

46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف يا لغوه کېدو آثار

د منرالي فعاليتونو پای ته رسول

46.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د جواز د نېټې په پوره کېدو سره سم د جواز په ساحه کې منرالي فعاليتونه پای ته ورسوي.

له ساحې څخه د استازو ايستل

46.2 له هغو مواردو پرته چې تړون لرونکی ددې تړون په ۴۶،۳ او ۴۶،۶ ماده کې مندرج مکلفيتونه ترسره کړي، تړون لرونکی همدارنګه مکلف دی چې د جواز تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې څخه خپل ټول استازي وباسي.

د وسایلو او زېربنا لېږدول

46.3 له هغو مواردو پرته چې تړون لرونکی ددې تړون په ۴۶,۵ ماده کې د مندرجه مکلفیتونو پر رعایت مکلف دی، تړون لرونکی همدارنګه مکلفت لري چې:

46.3.1 د جواز ساحې څخه د هغو ټولو وسایلو لېږدول چې د تړون لرونکي یا د هغو د استازو له خوا راوړل شوې وي؛ او

46.3.2 له ۳۱,۶ مادې سره په مطابقت کې، د هر هغې زېربنا غیر فعالول او لرې کول چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازو له خوا د جواز ساحه کې رغول شوي دي، او دا کار باید په هر صورت کې له لاندې نېټو څخه زیات نه ځنډېږي:

46.3.3 د جواز د پای نېټه؛ یا

46.3.4 که چېرې اړونده جواز د کانونو د نافذه قانون سره سم لغوه شي، نو نېټه به د الغا تر نېټې وروسته ۶۰ کاري ورځې وي.

46.4 که چېرې د جواز په ساحه کې وسایل یا زېربنا په هغې موده کې چې په ۴۶,۳ ماده کې ذکر شوې، لرې نه شي، نو وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پرېکړه وکړي.

د نیمګړو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول

46.5 د یو جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف یا لغوه کېدو سره سم تړون لرونکی مکلف دی چې:

46.5.1 د جواز د نېټې له پای ته رسېدو وروسته څومره ژر چې شوني وي، تړون لرونکی به د جواز ساحه د وزارت له قناعت سره سم خوندي کوي، تر څو کوم شخص یا څاروي د ژوبلېدو او یا نورو ملکیتونو ته د زیان اوښتو مخنیوی وشي؛

46.5.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت د منظور شوي پلان په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې خپل نیمګړي یا پاتې مکلفیتونه ادا کړي (د شک د مخنیوي لپاره، هغه پاتې مکلفیتونه چې تړون لرونکي یې د بیا رغونې او د کان د مخې د بندولو په برخه کې لري)؛

46.5.3 د ټولو هغو ګامونه اخیستل چې د نافذه قوانینو د رعایت لپاره اړین ګڼل کېږي؛ او

46.5.4 څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي چې د ۴۶,۵,۱ – ۴۶,۵,۳ مادو پربنسټ خپل مکلفیتونه سر ته ورسوي.

د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی

46.6 له هغو مواردو پرته چې په ۴۶ ماده کې ذکر شوي، تړون لرونکی ښایي:

46.6.1 د جواز ساحې نېټې تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې ته تر هغې مودې پورې لاسرسی ولري، چې منطقاً له ۴۶,۵,۱ تر ۴۶,۵,۳ مادې په رڼا کې د تړون لرونکي د مکلفیتونو د سرته رسولو لپاره اړین دي او ساحې ته د دغو تجهیزاتو وړل او له استازو سره داخلېدل یوازې د مکلفیتونو د ادا کولو او څټکیا په مقصد وي؛ او

46.6.2 د هرې هغې لارښوونې متابعت وکړي چې ساحې ته د لاسرسي په اړه د کومې ادارې له خوا صادرېږي.

د اجراء د تضمین او د چاپېریال ساتنې تضمین مستردول

46.7 امارت ژمنه کوي چې وزارت د لاندې کارونو په ترسره کولو مکلف دی:

46.7.1 د تړون لرونکي له خوا د ۴۶,۵,۴ مادې مطابق د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته، وزارت مکلف دی چې تر کومه چې عملي وي، د جواز ساحه تفتیش کړي څو تصدیق کړي چې تړون لرونکي د اکتشاف په منظور شوي پروګرام، د کان کیندنې منظور شوي پرپوزل او د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې شوې ژمنې ترسره کړي دي.

46.7.2 څومره چې ژر شوني وي، وروسته له هغې چې وزارت تصدیق کړي چې تړون لرونکي:

46.7.2.1 په منظور شوي اکتشافي پروګرام یا د کان کیندني منظور شوي پروپوزل کې خپلې ژمنې پوره کړي، نو وزارت تړون لرونکي ته د اجرا اړونده تضمین بېرته سپاري؛ او

46.7.2.2 د چاپېریال ساتني د مدیریت په منظور شوي پروګرام کې یې ژمنې پوره کړي، وزارت تړون لرونکي ته چاپېریال ساتنې د اجرا تضمین بېرته سپاري؛

46.8 وزارت شایي د خپل لزوم دید پراساس د چاپېریال ساتنې اړوند د اجرا تضمین ټول یا یوه برخه یې بېرته تړون لرونکي ته وسپاري، ترڅو د کان تر تړل کېدو پورې د روان نظارت لپاره یو تضمین وي. که چېرې وزارت وغواړي چې د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار کې بدلون راولي، کولای شي چې له نافذه مقررې سره سم یې ترسره کړي.

47 ګډې حل لارې

47.1 هغه حقوق او حل لارې چې ددې تړون په نهمه برخه کې مشخصې شوې دي، پر هغو حل لارو سربېره دي او پر هغو حقوقو یا حل لارو باندې نه عوض کېږي یا هغه نه محدودوي چې په همدې نهمه برخه یا په نافذه قانون کې بیان شوې دي.

لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې

48 فرعي قرارداد

48.1 که چېرې تړون لرونکی د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په تړاو کوم قراردادي استخداموي، نو:

48.1.1 تړون لرونکی مکلف دی چې سملاسي د قراردادي او د هغو منرالي فعالیتونو د جزییاتو په اړه چې قراردادي یې په پام کې لري، وزارت ته په لیکلې بڼه خبر ورکړي ؛

48.1.2 تړون لرونکی باید ډاډ رامنځته کړي چې د قراردادي له لورې د هر منرالي فعالیت له ترسره کولو وړاندې:

48.1.2.1 نوموړی قراردادي، له تړون لرونکي سره په لیکلې بڼه تعهد کوي چې تر هغه بریده به ددې تړون د شرایطو رعایت کوي تر کومه چې پر منرالي فعالیتونو د تطبیق وړ وي ؛ او

48.1.2.2 فرعي قراردادي له قراردادي سره په لیکلې بڼه تعهد کوي چې تر هغه بریده به ددې تړون شرایط رعایت کوي تر کومه چې پر منرالي فعالیتونو د تطبیق وړ وي.

48.1.3 د ۴۸،۱،۲ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې دا ډاډ رامنځته کړي چې قراردادي او د فرعي قراردادي، په منرالي فعالیتونو کې د بوختو کسانو لپاره اړینه تکافل پلې کوي.

48.1.4 تړون لرونکی مکلف دی چې دا ډاډ رامنځته کړي چې د تړون لرونکي له خوا د قراردادي او بل هر فرعي قراردادي نظارت او مدیریت په کافي اندازه ترسره کېږي ترڅو تصدیق کړي چې :

48.1.4.1 تړون لرونکی ددې جوګه دی چې د قراردادي او د فرعي قراردادي له خوا ددې تړون شرایط رعایت کېږي؛ او

48.1.4.2 تړون لرونکی د قراردادي یا فرعي قراردادیانو له هغو کړنو له مخکې خبر کړي چې ښایي تړون لرونکی ددې تړون د کوم شرط د نقض له ګواښ سره مخ کړي.

48.2 د شک د مخنیوي لپاره:

48.2.1 په دې تړون کې هېڅ شی د تړون لرونکي هغه مکلفیتونه یا مسئولیتونه چې ددې تړون پربنسټ ورته سپارل شوي، نه شي رفع کولای، ولو که تړون لرونکي خپل ځینې مکلفیتونه کوم قراردادي یا فرعي قراردادیانو ته تفویض کړي هم وي؛

48.2.2 د ۴۸،۲،۱ مادې د حکمونو له محدودلو پرته، ۴۸،۱،۳ مادې ته په پام سره که چېرې قراردادي یا فرعي قراردادیان د اړینې بیمې په اجرا کولو کې پاتې راشي، دا کار به د تړون لرونکي لپاره په

تړون کې د راغلو مکلفیتونو او مسئولیتونو د ترسره کولو خنډ نه (د شک د مخنیوي لپاره، ۲۴ مادې مطابق د تړون لرونکي له خوا د بیمې د اجرا په برخه کې د مکلفیت په شمول)؛ او

48.2.3 تړون لرونکی به د قراردادي او فرعي قراردادي د هر عمل او ترک عمل په وړاندې مسئول وي، داسې چې د قراردادي او فرعي قراردادیانو عمل یا ترک عمل د تړون لرونکي اعمال دي.

49 د مدیریت بدلون

د اړتیا وړ منظوري

49.1 د ۲۴,۲ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې د پروژې مدیریت کې تر بدلون راوستلو وړاندې د نافذه مقرري له مخې د وزارت لیکلي منظوري ترلاسه کړي.

د هغه جواز ځنډول چې منظوري ته په تمه دی

49.2 تړون لرونکی دا مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، که د تړون لرونکي په مدیریت کې د وزارت تر لیکلي منظورۍ وړاندې بدلون راشي، په دغه صورت کې د تړون لرونکي ټول جوازونه د بدلون د پیل په موده کې ځنډول کېږي او پر هغه نېټه یې د اعتبار موده پای ته رسېږي په کومه چې وزارت د منظورۍ لپاره وړاندې شوی غوښتنلیک منظوروي.

له منظورۍ پرته د مدیریت بدلون

49.3 که چېرې د تړون لرونکي له خوا د مدیریت بدلون:

49.3.1 د وزارت تر لیکلي منظورۍ وړاندې پېښ شي او بیا وزارت د تړون لرونکي غوښتنه د مدیریت د بدلون له مخې رد کړي؛ یا

49.3.2 د وزارت له لوري د مدیریت بدلون لپاره د غوښتنلیک تر ردولو وروسته پېښ شي،

نو په دې په دغه صورت کې ښایي تړون د ۴۴,۱,۹ مادې له مخې فسخ شي.

50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه

د امارت له خوا لېږد

50.1 امارت نه شي کولای چې په دغه تړون کې راغلي حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي، مګر دا چې امارت د تړون لرونکي لیکلي موافقه ترلاسه کړې وي.

د تړون لرونکي لهخوا لېږد

50.2 تړون لرونکی نه شي کولای چې:

50.2.1 په دې تړون کې راغلي هر ډول حقوق او مکلیفتونه بل لوري ته ولېږدوي، مګر د جواز یا د جواز منفعت اړونده حقوق او مکلفیتونه لېږدولای شي، او

50.2.2 جواز یا د جواز منفعت لېږدولای شي (چې د شک د مخنیوي لپاره د جواز د منفعت ایجاد هم پکې شاملېږي)، مګر دا چې:

50.2.2.1 تړون لرونکي د کانونو د نافذه مقررې او قانون سره سم له وړاندې د وزارت منظوري ترلاسه کړې وي؛ او

50.2.2.2 د ۵۰,۳ او ۵۰,۵ مادې د حکمونو په رعایت سره، د جواز د منفعت ترلاسه کوونکي لومړی په داسې بڼه له امارت سره ژمنلیک لاسلیک کړی وي چې وزارت ته د منلو وړ وي او ددې ژمنې پربنسټ د امارت په وړاندې دا تعهد لري چې د تړون ټول مکلفیتونه چې د حقونو د لېږد په اړه ذکر شوي یا هم د تړون لرونکي پر ځای په صراحت سره بیان شوي وي، رعایت کوي.

50.3 امارت کولای شي چې په ۵۰,۲,۲,۲ ماده کې د ذکر شوي تعهد پر ځای، د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکی مکلف کړي ترڅو پر هغو شرایطو برابر چې په دې تړون کې ذکر شوي دي، د یو بل تړون د عقد لپاره چمتو شي.

50.4 د ۵۰,۲,۲,۲ مادې له مخې د ژمنلیک تر اجرا یا د کانونو د اوسني تړون تر عوض کېدو وروسته چې په ۵۰,۳ ماده کې توضیح شوې، اوسنی تړون لرونکی ددې تړون پربنسټ د راتلونکو ټولو مکلیفیتونو په وړاندې تر هغه بریده آزاد دی چې تر کومه چې یاد مکلفیتونه د ژمنلیک یا د کانونو د تړون له مخې د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکی پرغاړه اخلي.

د تضمین ګټه

50.5 که تړون لرونکی د شریعت مطابق ددې مقصد لپاره د جواز د امتیازونو د لېږد وړاندیز وکړي (چې د شک د مخنیوي لپاره د جواز د امتیاز رامنځته کول هم پکې شامل دي) چې یوه شخص ته د رهن یا د تضمین د نورو ګټو د ورکولو په وسیله د جواز په ساحه کې د منرالي فعالیتونو د تمویل لپاره مالي وجوه ترلاسه کړي، په ۵۰,۲,۲,۲ ماده کې راغلې ژمنه بنایي د جواز ترلاسه کوونکو په انتخاب یا د یاد شخص له خوا د راتلونکو حقونو په پلي کولو یا هم یاد شخص یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا د واک په پلي کولو پورې مشروط وي، ترڅو جواز یا د جواز امتیاز ولېږدوي.

یوولسه برخه: عمومي حکمونه

51 د امارت له خوا داد

منظوری

51.1 امارت ژمنه کوي چې، تر کوم ځایه چې شوني وي او د دې تړون او نافذه قوانینو سره مطابقت ولري، وزارت او ټولې اړونده اداري به هڅوي چې تړون لرونکي سره د پروژې د پراختیا او اجرا په برخه کې د ټولو اړینو منظورۍ ګانو په ترلاسه کولو کې مرسته وکړي.

د امارت لهخوا د خنډونو نه جوړول او نه تبعیض

51.2 د تړون لرونکي له خوا ددې تړون او د نافذه قوانینو د شرطونو او حکمونو د رعایت په پام کې نیولو سره، امارت به په هېڅ داسې عمل لاس نه پورې کوي کوم چې:

51.2.1 د تړون لرونکي وړتیا یا توانایي داسې اغېزمنه کړي چې خپله شتمني او کاروبار لکه څرنګه چې لازمه ده، هغسې تنظیم نه شي کړای؛ او

51.2.2 په افغانستان کې دننه د تړون لرونکي د استازو آزاد تګ راتګ زیانمن کړي.

51.3 د ۵۱,۴ مادې له مخې، امارت باید په نافذه قوانینو کې داسې کوم حکم اضافه نه کړي کوم چې پر تړون لرونکي یا هم د تړون لرونکي په اړونده لورو باندې د کوم مادي مالي یا بل بار د وضع کولو سبب شي، ولو که د دغه ډول حکمونو موخه په مشخصه توګه تړون لرونکی یا د هغه اړونده لوري که نه.

51.4 ددې تړون ۵۱,۴ ماده پر هغه نافذه قانون نه شي تطبیق کېدای کوم چې:

51.4.1 موخه یې د ایمني، روغتیایي، عامه هوساینې یا امارت او د هغه د وګړو د امنیت خوندیتوب وي؛ یا هم

51.4.2 د امارت د نړیوالو مسؤلیتونو ترسره کول وي.

بهرني کارګر

51.5 د تړون لرونکي له خوا د تړون د ۲۹ مادې د شرایطو او د محلي ګټې د منظور شوي پلان د شرایطو په رعایت سره، تړون لرونکی بنایي د نافذه قوانینو په پام کې نیولو سره لکه څرنګه چې اړتیا یا مناسبه وي، بهرني کارګر استخدام کړي.

51.6 د ۵۱,۱ یا ۵۱,۲ مادو د حکمونو له محدودولو څخه پرته، امارت مکلف دی چې که چیري اړتیا ولیدل شي، د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په مقصد د تړون لرونکي له خوا د بهرنیو کارکرو استخدام ته اجازه ورکړي ترڅو په ازاده توګه:

51.6.1 افغانستان ته راشي، کار وکړي او هستوګن شي؛ او

51.6.2 له افغانستان څخه ووځي؛

خو په دې شرط چې یاد کسان به تل د نافذه قوانینو تابع اوسي .

د تړون لرونکي د شتمنیو مصادره

51.7 امارت نه شي کولای چې د اجبار له لارې:

51.7.1 د تړون لرونکي له خوا د منرالي فعالیتونو په نتیجه کې استخراج شوي منرالونه یا تولید شوي محصولات مصادره کړي؛ یا

51.7.2 د تړون لرونکي کوم عقاري یا شخصي ملکیت (د شک د مخنیوي لپاره، د هغې ځمکې په ګډون چې د تړون لرونکی ملکیت وي)

خو له هغو مواردو پرته چې د استملاک قانون، د خصوصي پانګونې قانون یا کوم بل نافذه قانون اجازه ورکړې وي.

51.8 که امارت یې اړینه وګڼي چې د ۵۱,۷ مادې مطابق منرالونه، محصولات یا نور ملکیتونه په جبري توګه مصادره کړي، نو امارت مکلف دی چې د نافذه قوانینو سره سم تړون لرونکي ته یې جبران چې عادلانه، کافي او اغېزناک وي، تادیه کړي.

د تړون لرونکي په ګټه د ځمکې استملاک

51.9 په هغه صورت کې چې د کانونو نافذه قانون پلي کیږي، امارت ژمنه کوي چې وزارت به دې ته چمتو کوي ترڅو د هغې اړونده ځمکې د جبري استملاک په اړه چې د بل شخص ملکیت وي، څومره چې ژر کېدای شي د اقتصادي کمېسیون څخه منظوري ترلاسه او دا کار به لاندې مواردو ته په پام سره ترسره کیږي:

51.9.1 تر یادې نېټه وروسته د ۹۰ کاري ورځو په جریان کې کله چې تړون لرونکی د اړونده ځمکې په اړه د کانونو نافذه قانون د حکمونو په پام کې نیولو سره د ځمکې مالک یا متصرف ته د هغه د رضایت ترلاسه کولو لپاره لیکلې غوښتنه ولیږي.

51.9.2 دکانونو د نافذه قانون سره سم تر یادې نېټې وروسته کله چې د ځمکې مالک یا متصرف د تړون لرونکي غوښتنې ته د رد ځواب ورکړي؛

په دواړو حالاتو کې، چې تړون لرونکی لرونکی مکلف دی وزارت په لیکلې توګه خبر کړي، دغه خبرتیا باید له لاندې ضمایمو سره مل وي:

51.9.3 د ټولو هغو لیکونو کاپي ګانې چې د تړون لرونکي او د اړونده خمکې د مالک یا متصرف ترمنځ تبادله شوي ؛ او

51.9.4 په دې اړه غوښتنه چې وزارت د اړونده خمکې د جبري استملاک لپاره د اقتصادي کمېسیون څخه منظوري ترلاسه کړي.

51.10 تړون لرونکی مني او موافقه کوي چې که چیرې اقتصادي کمېسیون د جبري استملاک وړاندیز چې د کانونو نافذه قانون کې تصریح شوی، تصویبوي، نو:

51.11 د استملاک قانون له مخې د خسارې جبران (د معادلې ځمکې د ورکړې په شمول) د استملاک د اړونده ادارې لهخوا د تادیې وړ دی؛

51.11.1 د کانونو پر نافذه قانون او مقررې سربېره، که د خسارې جبران د استملاک قانون له مخې د استملاک د ادارې لهخوا د تادیې وړ وي،

51.11.2 په دغه صورت کې ترون لرونکی مکلف دی چې د استملاک د اداري تر غوښتنې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په موده کې، دغې اداري ته د هغې معادل ورکړي.

52 ثبات

52.1 که چېرې:

52.1.1 د انفاذ له نېټې وروسته هر مهال:

52.1.1.1 په افغانستان کې نوي مالیات، تادیات یا نور فیسونه وضع کېږي او هغه یوازې د منرالي فعالیتونو په اړه وي؛ یا

52.1.1.2 په نافذه قوانینو کې کوم بدلون راځي، چې مالیاتي قوانین هم پکې شامل وي،

او یاد بدلون تبعیضانه وي یا د ترون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه اغېز ولري؛ او

52.1.2 په ۵۳،۱،۱،۱ یا ۵۳،۱،۱۲ مادو کې د ذکر شویو حالاتو په نتیجه کې، د ترون لرونکي پر اقتصادي گټو چې له منرالي فعالیتونو یا له دې ترون څخه یې ترلاسه کوي، معکوسې یا منفي اغېزې ولري،

نو په دې صورت کې ترون لرونکی به امارت ته لیکلي خبرتیا استوي او په دې خبرتیا کې باید د اړونده حالاتو یا د هغو منفي اغېزو په اړه چې ترون لرونکی ورسره مخ دی، پوره جزییات شامل وي.

52.2 که چېرې ترون لرونکي د ۵۳،۱ مادې له مخې امارت ته خبرتیا استوي، نو اړخونه، بې له دې چې د ۵۲،۳ مادې حکمونو ته زیان ورسېږي، سملاسي غونډه کوي او خپلې ګډې هڅې په کار اچوي ترڅو په تعدیل کې پر داسې تعدیلاتو یا بدلون راوستلو هوکړه وکړي، چې ښایي د ترون لرونکي د اقتصادي گټو د بیا ځیا لپاره چې ممکن دغه ګټې یې له منرالي فعالیتونو یا له ترون څخه چې د نویو مالیاتو، محصولاتو، فیسونو یا په نافذه قوانینو کې د تعدیل مستلزم نه و، اړین ګڼل کېږي .

52.3 که چېرې د ترون لوري ونه توانېږي د ۵۳،۱ مادې مطابق د ترون لرونکي له خوا امارت ته د خبرتیا تر استولو وروسته دشپږو میاشتو دننه هوکړې ته ورسېږي، نو:

52.3.1 د منفي اغېزو لپاره د ترون لرونکي یوازینۍ او ځانګړې حل لاره چې په ۵۳،۱،۲ ماده کې ورته اشاره شوې، هغه مقدار خساره ده کوم چې د دغو منفي اغېزو لپاره ترون لرونکي ته د جبران لپاره کافي ګڼل کېږي او دغه جبران د ترون د ۵۳،۳،۳ مادې په پام کې نیولو سره تادیه کېږي؛

52.3.2 دواړه لوري کولای شي د خسارې د مقدار یا د هغه میکانیزم د ټاکلو لپاره چې د خسارې اندازه پرې محاسبه کېږي، له ۵۵ بند سره سم حکمیت ته مراجعه وکړي ؛ او

52.3.3 امارت ژمنه کوي چې وزارت ترون لرونکي ته هغه مقدار خساره چې په ۵۳،۳،۲ ماده کې ورته اشاره شوې، له رویالټي څخه چې د ترون لرونکي له خوا ددې ترون پر اساس ورکول کېږي، تادیه کړي.

استثناءآت

52.4 د شک د رفع کولو لپاره:

52.4.1 له ۵۳،۱ څخه تر ۵۳،۳ پورې مادې پر لاندې مواردو نه تطبیقېږي:

52.4.1.1 هر ډول مالیې، تادیات او یا نور عام اجرا کېدونکي فیسونه کوم چې په مشخصه توګه د منرالي فعالیتونو په اړه نه وي او تبعیضانه نه وي او یا د ترون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه اغېز ونه لري ؛ یا

52.4.1.2 د نافذه قوانینو له مخې د ځمکې د سطحې په کرایې، فیسونو یا د ساختماني توکو په رویالټي کې زیاتوالی راولي او دغه زیاتوالی په افغانستان کې د انفلاسیون کارېدونکي نرخ په پام کې نیولو سره عملي شي ؛ او

52.4.2 په ۵۵ ماده کې ذکر شوی هېڅ مورد باید داسې تعبیر نه شي چې ګویا د نافذه قوانینو د تطبیق پر ساحې او د هغه د غوره تطبیق پر وړاندې کوم محدودیت یا موانع وضع کوي کوم چې یاد قوانین د ترون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه چلند یا تبعیضانه اغېزو ته لار نه هواروي.

53 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور)

غیر مترقبه پېښې

53.1 د ۵۴,۲ مادې په رعایت سره، د تړون د ۵۴ مادې د موخې په رڼا کې غیر مترقبه پېښه هغې پېښې یا حالت یا د پېښو یا حالاتو ترکیب ته وایي کوم چې:

53.1.1 له منطقي نظره د اټکل ور نه وي؛

53.1.2 منطقاً د زیانمن لوري له کنترول یا اختیار څخه پورته وي؛

53.1.3 په دې تړون کې د زیانمن لوري د راغلو مکلفیتونو (له هغه مکلفیت پرته چې د تادیاتو په اړه وي) د ځنډ یا تقصیر لامل شي ؛ او

53.1.4 د غیرمترقبه پېښې په وخت کې دا توقع نه شوای کېدای چې زیانمن لوري د صنعت د غوره کړنې پر اساس د معقولانه او ځیرکانه کوښښونو په ترسره کولو سره د هغې مخنیوی کړی وای یا یې کنترول کړي وای؛ او

تر هغه بریده چې په ۵۴,۱,۱ – ۵۴,۱,۴ مادو کې ذکر شوي شرایط پوره کړي، لاندې حالات غیر مترقبه پېښې ګڼل کېږي:

53.1.5 جګړه، پاڅون، بلوا، مدني نافرماني او تروریستي اعمال؛

53.1.6 محاصره، اعتصابونه او یا د هېواد یا اړونده صنعت په سطحه کارګري شخړې چې له زیانمن یا زیانمن لوري یا د زیانمن لوري له نورو اړوندو لورو سره تړاو ونه لري؛

53.1.7 وبا ګانې یا قرنطین؛ او

53.1.8 زلزله، طوفان، سېلاب، اور لګېدنه، تالنده بریښنا یا د هوا نور ورانوونکې پېښې.

53.2 پر ۵۴,۱ مادې سربېره، د ۵۴ مادې د موخو په رڼا کې لاندې پېښې یا حالتونه په غیرمترقبه پېښو کې نه راځي:

53.2.1 اقتصادي تنګلاسي یا د بازار په شرایطو کې بدلون؛

53.2.2 هغه پېښې چې ددې تړون پر اساس د یوه زیانمن طرف د مکلفیتونو اجرا سختوي، خو ناممکن کوي یې نه؛

53.2.3 جګړې، پاڅونونه، بلواوې، مدني ناکراري او تروریستي اعمال، مګر دا چې دغه پېښې:

53.2.3.1 په مستقیم ډول د جواز سیمه اغېزمنه کړي یا په مادې توګه د کان کیندنې پروپوزل تطبیق مختل یا مخنیوی یې وکړي؛

53.2.3.2 په پورتنۍ ۵۴,۲,۳ ماده کې مشخص شوي اړونده وضعیت د پام وړ خرابوالي لامل شي کوم چې د انفاذ د نېټې اړونده شرایطو سره تړاو ولري؛ او

53.2.3.3 تړون لرونکې د کورني امنیت پلان کې راغلي تعهدات پلې کړي وي؛

53.2.4 د جواز ساحې موجوده شرطونه، د موجوده ناچاوده مهماتو په شمول؛

53.2.5 د جواز په سیمه کې تر معمولي کچې ډېر د ژمي اوږدېدل؛ او

53.2.6 نورې هغه پېښې یا حالات چې د پېښېدو په وخت کې، د غیر مترقبه پېښو له تعریف سره چې په ۵۴,۱ ماده کې وړاندې شوی، نږدې مستقیم تړاو ونه لري.

د غیر مترقبه پېښو اغېزې

53.3 د ۵۴,۴ مادې مطابق، که چېرې کومه غیرمترقبه پېښه ددې سبب کېږي چې په تړون کې د تړون لرونکي یا امارت (زیانمن لوری) د راغلو مکلفیتونو د اجرا مخنیوی کوي یا یې د ځنډ لامل ګرځي، نو :

53.3.1 د زیانمن شوي لوري اړونده مکلفیتونه (له مالي مکلفیتونو پرته)؛ او

53.3.2 د مقابل لوري اړونده مکلفیتونه په کوم چې د زیانمن لوري د مکلفیتونو په اجرا پوري متکي دي،

له هغې نیټې څخه ځنډول کیږي کوم چې فورس ماژور (غیرمترقبه) پیښې د یادو مکلفیتونو د اجرا مانع ګرځي یا هغه ځنډوي او دا حالت به تر هغې دوام مومي چې د ۵۴,۹ مادې مطابق فورس ماژور پیښې پای ته رسیږي.

د غیر مترقبه حالاتو په اړه خبرتیا

53.4 که چیرې یو زیانمن لوری د غیرمترقبه پیښو له امتیاز څخه د برخمن کیدو دعوی کوي، نو:

53.4.1 بل لوري د هغې پیښې یا حالاتو یا د دوارو پیښو یا حالاتو په اړه خبر کړي چې فورس ماژور لامل کیږي، او د فورس ماژور تر پیښیدو وروسته د ۱۰ ورځو په جریان کې وروسته تر هغې چې زیانمن لوری په لومړي ځل د فورس ماژور په اړه خبریږي، څومره ژر چې شوني وي خبر ورکړي؛

53.4.2 بل لوری سملاسي د هغو اقداماتو په اړه خبر کړي چې د فورس ماژور پیښو د اغېزو د راکمولو په موخه تر لاس لاندې نیول شوي وي؛

53.4.3 د ۵۴,۵ مادې حکمونه رعات کړي، که څه هم ۵۴,۴ ماده په خپله باید د یو زیانمن لوري له خوا د ۵۴,۴ مادې سره سم د خبرتیا د صدور خنډ ونه ګرځي.

53.4.4 ددې تړون له مخې د خپلو هغو مکلفیتونو ترسره کولو ته دوام ورکړي چې فورس ماژور پیښو له کبله نه دي اغېزمن شوي ؛ او

53.4.5 څومره ژر چې شوني وي، ددې تړون له مخې د خپلو مکلفیتونو سرته رسول بیرته پیل کړي.

د اغېزو راکمولو مکلفیت

53.5 زیانمن لوری مکلف دی چې د فورس ماژور پیښو د اغېزو راکمولو لپاره غوره هڅې وکړي او د مکلفیتونو په سرته رسولو کې رامنځته شوی خنډ حداقل ته ورسوي.

هغه پیښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل ور نه دي

53.6 بې له دې چې ددې تړون پربنسټ د یو زیانمن لوري مکلفیتونه اغېزمن شي، په ۵۴,۵ ماده کې د درج شویو مکلفیتونو په شمول، که چیرې یو زیانمن شوی یې مناسبه ونه ګڼي، یاد لوری مکلف نه دی چې د محاصرې، تحریم، اعتصاب یا کارګري اختلاف اړونده شخړو د حل لپاره سره کېني.

53.7 که چیرې یو زیانمن شوی لوری په ۵۴,۶ ماده کې ذکر شویو مواردو ته په رسیدګی کې پاتې راشي، دا پیښه باید داسې ونه ګڼل شي چې ګڼي د زیانمن لوري په کنترول کې وه، یا هم په ۵۴,۱ ماده کې د فورس ماژور پیښو تعریف ته په پام سره، زیانمن لوري د یادو پیښو مخنیوی کولای شوای یا یې هم په کنترولای شوای.

لګښت

53.8 پر هغو حکمونو سربیره چې د ۵۴ مادې له حکم سره مغایرت لري، د فورس ماژور پیښو د اغېزو د راکمولو لپاره د کوښښونو په لړ کې، هیڅ زیانمن لوری اړ نه دی چې د اړوند کار ترسره کولو لپاره تر معقولې اندازې زیاتې پیسې مصرف کړي. په دې توګه، د زیانمن شوي لوري هیڅ ډول مالي وضعیت باید په پام کې ونه نیول شي.

د غیرمترقبه پیښو پای

53.9 فورس ماژور پیښې به د لاندې مواردو مخکې پای ته رسیږي او د زیانمنو لورو مکلفیتونه چې د ۵۴ مادې له مخې ځنډېدلي دي، بیرته د بشپړ اجرا او انفاذ حالت ته راګرځي:

53.9.1 هغه وخت کله چې مقابل لورى د زيانمن شوي لوري خبرتيا ترلاسه کړي، کوم چې بيانوي چې نوموړى لورى ددې جوګه دى په دې تړون کې د راغلو مکلفيتونو اجرا بيا پيل کړي (دغه ډول خبرتيا بايد په ممکنه لنډ وخت کې واستول شي) ؛ او

53.9.2 هغه وخت کله چې زيانمن شوى لورى په تړون کې د راغلو ژمنو اجرا له سره پيل کړي.

د غير مترقبه پېښو د دوام له امله د تړون فسخ کول

53.10 که چېرې غيرمترقبه کومه پېښه تر پرلپسې شپږو مياشتو د زياتې مودې لپاره دوام وکړي:

53.10.1 دواړه لوري بايد د ۵۲,۲ مادې مطابق د حسن نيت له مخې مذاکرات پيل کړي او د يادې مادې په اړه چې کوم تعديلات اړين وي، په اړه يې موافقې ته ورسېږي؛ او

53.10.2 که چېرې:

53.10.2.1 دواړه لوري د ۵۲,۲ مادې مطابق د زيانمن شوي لوري له خوا د فورس ماژور په تړاو تر خپرې کړې خبرتيا وروسته د ۱۲ مياشتو په جريان کې د تړون د تعديل په اړه هوکړې ته ونه رسېدل؛ يا

53.10.2.2 دواړه لوري د ۵۲,۲ مادې مطابق د تړون د يو يا دوه مورده تعديلاتو په اړه د هغې مودې په جريان کې چې په ۵۴,۱۰,۲,۱ کې تصريح شوې، موافقې ته ورسېږي، خو ياد تعديلات د ۵۲,۳ مادې مطابق د شپږو مياشتو په موده کې د اجرا وړ ونه ګرځي نو.

په دغه صورت کې له ۵۴,۱۱ مادې سره سم امارت کولاى شي چې دغه تړون فسخ کړي او د تړون فسخ د يو لوري څخه بل ته د خبرتيا تر لېږلو وروسته د اجرا وړ دى.

53.11 که چېرې تړون د ۵۴,۱۰ مادې مطابق د امارت له خوا فسخ شي، د تړون ۴۵ ماده د تطبيق وړ ده.

54 د اختلافونو حل

د افغانستان د سوداګريزو شخړو د حل مرکز (ACDR)

54.1 د ۵۵,۲ مادې په پام کې نيولو سره، که چېرې ددې تړون په اړه کومه شخړه، اختلاف يا دعوى رامنځته کېږي او د تړون د يو اړخ له لوري بل اړخ ته د خبرتيا تر استولو وروسته دواړه لوري د ۶۰ ورځو په جريان کې کومې هوکړې ته ونه رسېږي، نو موضوع به د افغانستان د سوداګريزو شخړو د حل و فصل مرکز کې حَکميت ته محول کوي.

54.2 د شک د مخنيوي لپاره، امارت په دې وسيله په صراحت سره څرګندوي چې هر هغه اختلاف يا شخړه چې له دې تړون څخه رامنځته کېږي، د حل لپاره به د افغانستان د سوداګريزو شخړو مرکز ته وړاندې کېږي.

54.3 د حکمانو شمېر بايد درې تنه وي.

54.4 د حکَميت قرار کېداى شي چې د يو مشخص مقدار پيسو د تاديه کولو يا هم د يو عمل د ترسره کولو، د يو عمل د نه ترسره کولو يا هم ددغه ډول اعمالو د ترکيب په اړه د حکم صادرول وي.

54.5 د حکميت ځاى کابل، افغانستان دى.

54.6 د حکميت قرار نهايي او د تطبيق وړ دى.

54.7 د افغانستان محاکم کولاى شي چې د حکميت د قرار د انفاذ په اړه حکم وکړي يا هم د قرار د تنفيذ لپاره د افغانستان له محاکمو څخه د صلاحيت د احراز غوښتنه وکړي.

54.8 تر کوم ځايه چې شوني وي، تړون لرونکى او امارت دواړه کولاى شي چې د شخړې په جريان کې د تړون تطبيق ته دوام ورکړي.

55 محرمانه معلومات

امارتي اسناد

55.1 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم وزارت به:

55.1.1 د اوسني تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکانو جزییات به د دغه تړون تر لاسلیک وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

55.1.2 د جواز یوه نسخه او د جواز لرونکي د ذینفع مالکانو جزییات به هم د جواز تر صدور یا انتقال وروسته د۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

55.1.3 وزارت مکلف دی چې له نافذه مقررې سره سم، د ثبت شویو معلوماتو محتویات وساتي او هغه د عامه لاسرسي وړ وګرځوي؛

55.1.4 پر نورو موضوعاتو سربېره، د ثبت شویو معلوماتو محتویات به د تړون اړونده ځیني جزییات لکه څرنګه چې په نافذه مقرره کې ذکر شوي، شامل وي؛

55.1.5 د هغو اسنادو کاپي ګاني چې ددې تړون پربنسټ د خپراوي وړ وي، د کانونو نافذه مقررې سره سم به د عامه لاسرسي وړ ګرځي؛ او

55.1.6 اسناد باید په دې دلیل له خپرولو یا عامه لاسرسي ته له وړاندې کولو څخه پاتې نه شي چې ګنې د یادو اسنادو ځیني محتویات د محرمو معلوماتو لرونکي دي.

د محرمو معلوماتو استفاده او افشا کول

55.2 د ۵۶,۴ مادې د مفهوم له مخې، ترلاسه کوونکی لوری باید محرمانه معلومات د یو ثالث شخص په واک کې ور نه کړي، همدا راز له محرمانه معلوماتو څخه په هېڅ ډول استفاده نه شي کولای، مګر دا چې له دغه تړون یا نافذه قوانینو سره سم له خپلو حقونو څخه د ګټې اخیستنې او یا خپلو مسؤلیتونو پرځای کولو لپاره وکارول شي.

55.3 ترلاسه کوونکی لوری باید داډ ورکړي چې هر استازی یې چې د ۵۶ مادې د مقصد په رڼا کې محرمانه معلومات د هغوی په واک کې ورکول کېږي، د یاد شوي بند محتوا به مراعاتوي.

55.4 د ۵۶,۲ مادې له مخې، ترلاسه کوونکی لوری په لاندې مواردو کې له محرمانه معلوماتو ګټه اخیستلای او یا یې افشا کولای شي:

55.4.1 د ۵۶,۵ مادې له مخې، ترلاسه کوونکی لوری به د معلوماتو د افشا کوونکي اداري مخکي له مخکي رضایت ترلاسه کړی وي (دا رضایت په غیرمنطقي او مشروط ډول نه وي ترلاسه شوی او ځنډول شوی هم نه وي)؛

55.4.2 د معلوماتو افشاء کول به د ترلاسه کوونکي لوري استازي ته وي چې موخه یې له دغه تړون یا نافذه قانون او مقررې سره سم د ترلاسه کوونکي لوري له حقونو استفاده یا ترلاسه کوونکي لوري مسؤلیت پر ځای کول وي.

55.4.3 د کانونو نافذه قانون او مقررې او یا نور نافذه قوانین یې افشاء کول لازم وبولي.

55.4.4 معلومات د مالي مسؤلینو او یا د ښه نیت له مخې د ترلاسه کوونکي لوري د مالي مسؤلینو او یا هم له ترلاسه کوونکي لوري سره اړوند کوم درېیم کس په واک کې ورکړل شوي وي او هغه کس هم هوکړه کړې وي چې د ۵۶ بند محتوا به مراعاتوي؛ او یا

55.4.5 افشاء د پېرودونکي لپاره او په دغه تړون یا ورکړل شوي جواز کې د ترلاسه کوونکي لوري له حقوقو او ګټو سره په ښه نیت سره شوې وي او د معلوماتو ترلاسه کوونکی کس به هم د ۵۶ بند د محتوا له رعایت کولو سره هوکړه کوي.

رضایت

55.5 په هغه صورت کې چې ترون لرونکی د امارت له لوري د رضایت نامې په اړه د خبرتیا له ترلاسه کولو وروسته تر پنځو کاري ورځو پورې په لیکلي بڼه، د ۵۶,۴,۱ مادې له حکم سره سم خپل څرګند مخالفت اعلان نه کړي، په دې صورت کې به د محرمانه معلوماتو د افشاء او استفادې پربنسټ د ترون لرونکي رضایت بلل کیږي. البته په هغو حدودو کې چې د امارت له لوري د معلوماتو افشاء د خلکو د روغتیا، خوندیتابه او امنیت ساتنې لپاره په بېړنیو حالاتو کې اړین وبلل شي.

56 خبرتیاوې

د خبرتیا استول

56.1 هر ډول خبرتیا یا اړیکې چې ددې ترون له مخې یې اړخونه له یو بل سره تامینوي، باید په لیکلي بڼه په پښتو یا په دري ژبو وي او په لاندې طریقو سره واستول شي:

56.1.1 د ترون لرونکي په پته دې ولیږل شي او د اړوندې څانګې د پام اړولو لپاره یې باید د اړونده شعبې یا د آمر په نوم (که چیرې د تطبیق وړ وي) چې لاندې مشخص شوې، نښاني کړي؛ یا

56.1.2 هغه لوري ته د ایمېل له لارې او د څانګې او یا اړوند آمر (که موجود وي) له نښاني سره ولیږل شي، لکه څرنګه چې په لاندې ډول مشخص شوي.

ترون لرونکی:

پته: لکه څرنګه چې په "راجستر" کې ثبت دي

ایمېل: لکه څرنګه چې په "راجستر" کې ثبت دي

وزارت:

پته: مکرویان څلور لارې کابل

برېښنالیک: lsmmd@momp.gov.af

د اړیکې د جزئیاتو بدلون

56.2 ترون لرونکی تصدیقوي چې:

56.2.1 د کانونو د نافذه قانون له مخې ترون لرونکی مکلف دی چې ځان د ثبت شوې پتې پر سموالي او کره والي ډاډه کړي؛ او

56.2.2 پته او برېښنالیک د اړونده نافذه مقرري د حکمونو له مخې بدلېدای شي.

56.3 که امارت [دري] کاري ورځې وړاندې ترون لرونکی کس د خپلې پتې او ایمېل پر بدلېدو خبر کړي، هر ډول لیږل شوې خبرتیا او مکتوب هغه مهال د اعتبار وړ دی چې وروستي ایمېل یا پتې ته لیږل شوی وي.

د خبرتیا وخت لاندې ترتیب شوی دی

56.4 هر ډول لیږل شوې خبرتیا باید تر لاندې ټاکل شوو مودو وروسته ترلاسه شوې وبلل شي:

56.4.1 که تحویل شوی وی، هغه وخت چې په اړونده پته اېښودل شوی

56.4.2 که د پوست له لارې لیږل شوی وي، د لیږلو تر نېټې وروسته پینځه (۵) کاري ورځې (یا که پوست له هېواده بهر ته وي) لس (۱۰) کاري ورځې؛ او یا

56.4.3 که د ایمېل له لارې لیږل شوی وي، د اتوماتیکي تاییدی له راتلو سره سم؛ که اتوماتیک ځواب رانه‌شي، له هغه وخت څخه دري ساعته وروسته چې ایمېل یا برېښنالیک د لیږونکي لخوا لیږل شوی وي، او دا وخت د هغه وسیلي په حواله ټاکل کیږي چې برېښنالیک یې لیږلی وي.

56.5 له دې سره سره، که خبرتیا یا برېښنالیک په غیر رسمي ورځ او یا د مازدیګر تر ۵:۰۰ بجو وروسته لیږل شوی وي، د لیږلو نېټه به یې د راتلونکي کاري ورځې پیل وبلل شي.

57 متفرقه حکمونه

د تړون د لورو ترمنځ اړيکه

57.1 ددغه تړون له مخې:

57.1.1 د طرفينو ترمنځ د شراکت او ګډې پانګونې (joint venture) هيڅ اړيکه نه شته ؛ يا

57.1.2 هيڅ لوري حق نه لري، چې د بل لوري په استازيتوب يو کار ترسره او يا کوم مسئوليت ومني.

لګښتونه

57.2 مګر دا چې په دې تړون يا د کانونو نافذه قانون کې بل ډول تصريح شوې وي، د تړون هر لورى مکلف دى چې ددې تړون او د تړون اړونده د نورو اسنادو د چمتو کولو، مذاکرې، اجرا يا رعايت په تړاو هر ډول لګښتونه او مصارف خپله ورکړي.

منظوري او رضايت

57.3 مګر دا چې په دې تړون يا نافذه قوانينو کې په صراحت سره بل ډول راغلي وي، امارت کولاى شي او بشپړ اختيار لري چې د هغو شرايطو په پام کې نيولو سره چې خپله يې ټاکي، يو وړانديز منظور يا يې رد کړي او يا يې له ورکولو ډډه وکړي. له شرايطو سره سم امارت مکلف نه دی چې د يو وړانديز د منظورى يا رد په اړه دلايل وړاندې کړي.

د نورو اسنادو اجراء

57.4 دغه تړون هغه وخت په سمه توګه اجرا ګڼل کېږي، کله چې دواړه لوري دا سند او دې ته ورته نور اسناد اجرا کړي.

نور اقدامات

57.5 هر لورى مکلف دى چې په خپل شخصي لګښت ټول اسناد چمتو کړي او يا له مقابل لوري څخه د غوښتنې وړ چارو د اجرا لپاره درېيم شخص وګوماري تر څو دغه تړون او دې ته ورته نورې معاملې په کټور او بشپړ ډول له نيمګړتيا لرلو پرته عملي شي

پر تړون حاکم قانون او قضايي واک

57.6 دا تړون د افغانستان د نافذه قوانينو پر اساس تنظيمېږي. له ۵۵ مادې سره سم، دواړه لوري به خپله قضيه د ځانګړې صلاحيت لرونکو محاکمو او د استيناف محکمو ته ارجاع کوي.

د تړون ژبه

57.7 دغه تړون پر پښتو او انګليسي ژبو چمتو شوى او اجرا کېږي چې هر لورى به په دواړو ژبو د تړون يوه کاپي ترلاسه کوي. که چېرې په دواړو ژبو د چمتو شوي تړون د نسخو ترمنځ توپير وي، پښتو نسخې ته ارجحيت ورکول کېږي.

د تفکيک قابليت

57.8 د دغه تړون هر حکم په جلا توګه د تفکيک وړ دى. که چېرې د تړون يو حکم په يوه قضايي حوزه کې قانوني مبنى ونه لري، د تطبيق وړ نه وي يا هم بې اعتباره وي يا هم په راتلونکي کې دغه ډول څه کېږي نو:

57.8.1 ياد حکم بايد په اړونده دعوا کې له دغه تړون څخه جلا په نظر کې ونيول شي، خو د تړون پر پاتې نورو حکمونو به اغېزه نه لري؛ او

57.8.2 په يوه قضايي حوزه کې يو حکم قانونيت، انفاذ او عتبار زيانمن نه کړي.

معافیتونه

57.9 د دې تړون له مخې د یو حق، واک یا حل لارې په اړه معافیت باید د یو لورې له خوا بل لورې ته په لیکلې بڼه وي. دا معافیت به د کوم مکلفیت یا نقض د ضمني معافیت په معنی نه وي.

57.10 که یو لورې د یوه کار په کولو ونه توانېږي او یا یې په کولو کې ځنډ وکړي چې د دغه تړون له مخې یې د کولو حق لري، پر هغو د سترګو په پټولو په معنا نه دی.

د غرامت دوام

57.11 په دغه تړون کې هر غرامت د طرفینو یو دوامداره، جلا او له نورو مسئولیتونو څخه خپلواک مسئولیت دی او د تړون تر فسخې وروسته هم دوام کوي.

[د دې پاڼې پاتې برخه عمداً خالي پرېښودل شوې ده.]

لومړی جدول: اکتشافي جواز

لومړی برخه: مقدم شرطونه

	مقدم شرطونه	وروستی نبته
۱	وزارت حق لري چې دغه تړون فسخ کړي که چېرې تړون لرونکی له کوم معقول او موجه عذر پرته خپل کارونه د دوو (۲) میاشتو په موده په پرله پسې ډول وځنډوي.	
۲	تړون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د اکتشاف په دوره کې تر څوارلس میلیونه او دوه سوه یو اتیا زره (۱۴۲۸۱۰۰۰) امریکایی ډالر او د استخراج او پروسس په مرحله کې تر آته سوه شپیته (۸۶۰) میلیون امریکایی ډالر پانګونه کوي.	
۳	تړون لرونکی مکلف دی چې خپل اکتشافي فعالیتونه د نړیوالو معیارونو لکه CRIRSCO او داسي نورو معیارونو سره سم ترسره او پلي کړي.	

دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
1.	۱. هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په راپور کې د کانونو نافذه قانون مطابق ځای پر ځای شوي دي (د لرغونو آثارو او فرهنګي عتیقه شیانو په اړه)، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه تړون لرونکي ته په (الف) ۳۲،۳،۲،۲ جز کې ذکر شوي

دریمه برخه: د جواز ساحه

شمیره	X	Y
1.	60.87806	34.19534
2.	60.87558	34.21524
3.	60.86705	34.22399
4.	60.87709	34.24903
5.	60.8727	34.30448
6.	60.91564	34.30364
7.	61.07594	34.29414
8.	61.07933	34.21861

دويم جدول: استخراجي جواز

لومړی برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
.1	د کان کيندني د پروپوزل په اړه ټول هغه شرطونه چې داقتصادي کمېسيون له خوا د کان کيندني پر جواز لرونکي باندې د کانونو وزارت د نافذه قانون مطابق وضع کېږي.
.2	هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په راپور کې د لرغونو آثارو او فرهنګي عتيقه شيانو په اړه وضع شوي دي، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه تړون لرونکي ته په (الف) ٢،٢،٣،٣٢ جز کې ذکر شوي

دریم جدول: زیربنا او عامه کارونه

لومړی برخه: زیربنا

	هغه زیربناوي چې باید ترون لرونکی یې ورغوي
.1	ترون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه د نهایي محصول تولید لپاره د اوسپنې د پروسس بشپړه فابریکه جوړه او نصب کړي.
.2	ترون لرونکی مکلف دی چې د دغې پروژې د ټولو منرالي فعالیتونو لپاره د اړتیا وړ بریښنا او اوبه رسول تامین کړي.
.3	ترون لرونکی باید د کان کیندنې فعالیتونو پورې اړوند ټول سړکونه جوړ کړي.

دویمه برخه: عامه کارونه

	هغه عامه کارونه چې ترون لرونکی یې باید وکړي	وخت
.1	شرکت ژمنه کړې چې د ټولنیزو خدماتو په برخه کې به ۴,۵ (څلور اعشاریه پنځه) میلیون آمریکایي ډالر مصرف کوي. یاد ټولنیز خدمتونه به د سیمې د خلکو سره په مشوره ترسره کوي.	

ونډه وال

کڼه	د شرکت نوم	د ونډه وال سلنه
۱	ساحل شرق میانه لوجستیکی او د کانونو د استخراج شرکت	۷۰ (اویا) سلنه
۲	دره نور د سرپ صنعتي شرکت	۱۵ (پنځلس) سلنه
۳	ایپیکول	۱۵ (پنځلس) سلنه

څلورم جدول: ځانګړي شرایط

[د ترون ځانګړي شرایط چې دلته به ولیکل شي(که وي)

	ځانګړي شرایط	وروستۍ نېټه
۱	ترون لرونکی حق نه لري چې د خرڅلاو لپاره په هیڅ مقدار خام مواد له هیواد څخه بهر صادر کړي.	
۲	ترون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه د نهایي محصول تولید لپاره د اوسپنې د پروسس بشپړه فابریکه جوړه او نصب کړي.	
۳	ترون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه سل سلنه (۱۰۰٪) د دغه کان د اوسپنې پروسس وکړي	

د اکتشاف تعهدات:
تړون لرونکی مکلف دی چې د اکتشاف په مرحله کې به لاندې فعالیتونه (البته محدود نه دي) ترسره کوي. برسېره پردې، د امتیاز اخیستونکي باید د کان کیندنې ټول فعالیتونه له نړیوالو معیارونو سره سم ترسره کړي.

- دکار پیل څخه مخکی د کاری پلان جوړول
- د توپو ګرافیکی او جیولوجیکی نقشو جوړول
- د برمې څاګانو کیندل
- جیوفزیکي فعالیتونه
- جیو فزیکي فعالیتونه
- جیو کمیاوي فعالیتونه
- هایدرو جیولوجیکل څیړنه
- د اخیستل شویو نمونو څیړنه
- کیندنې، آزموینې او تحلیل
- د راپور چمتو کول

اجراء:

ترون ورکوونکی (امارت)
د کانونو او پترولیم وزارت

شیخ الحدیث شهاب الدین دلاور
د وزارت سرپرست

ترون لرونکی
ساحل شرق میانه لوجیستیکي او استخراجي شرکت

د شرکت رییس

لومړی شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پروګرام
[ولیکئ]